

Abonamentul

Pentru monarhie:
Pre an 6 fl. 1/2, an 3 fl., 1/4, an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:
Pre 1 an 18 frcs., 1/2 an 9 frcs., 1/4 an 4 frcs. 50 cm.

Focea apare în fie care Sâmbătă.

Unirea

Focea bisericescă-politică.

Insertiuni

Un şir garmond: odată 7 cr., a doua oră 6 cr., a treia oră 5 cr., și de fie care publicațiune timbru de 30 cr.

Tot ce privește focea să se adreseze la «Redacțiunea și Administrațiunea Unirii» în Blași.

Anul IV.

Blași 31 Martiu 1894.

Numărul 13.

Gimnasiul din Blași.

Pașul decisiv este făcut. Consistoriul mitropolitan a publicat concursul pentru darea în întreprindere a aripei celei noue dela gimnasiul nostru. Și zidirea se va începe preste scurtă vreme.

Scirea acosta, suntem incredințați, va umple cu bucurie toate pepturile românesce. Pentru că atunci, când pruncii poporului nostru se vedu împinși din an în an în număr tot mai mare, a cerceta școlele, și încă școle românesce, nu va fi român, care să nu dorească din adâncul sufletului său conservarea și ridicarea celui mai vechiu așezământ de cultură românescă.

Să nu ne fie însă bucuria noastră fără de vreme. Să nu socotim, că poporul românesc poate deja să aștepte cu mâinile în sinu deschiderea clădirii celei noue dela gimnasiul nostru.

Să nu uităm, că Colecta inițiată în favorul gimnasiului a adus până acum abia cincisprezece mii floreni, pe când singur pentru zidirea aripei celei noue și pentru adaptarea edificiului celui vechiu se recere suma de cel puțin cincideci de mii floreni.

Lipsele gimnasiului nostru însă nu sunt eshauriate prin clădirea cea nouă și prin adaptarea celei vechi. Sunt și alte lipse, reale, întetite, cari tocmai așa sunt de esențiale, ca și lipsa de localități corespunzătoare.

În fața lipselor acestora și în fața sumei până aci incurse din colectă, va surprinde poate, cum de Consistoriul s'a hotărât a escrie publicarea concursului de licitație pentru darea în întreprindere a clădirii noue.

Întru adevăr la aparință pașul acesta s'ar vedea cutezat. Dar dacă se va privi la intențiunea Consistoriului nostru, pașul la aparință cutezat se va vedea a fi un paș bine precugetat, un paș de creștină și românescă generositate.

Listele în parte foarte mare sunt afară. Ținuturi întregi locuite de Români nu și-au reînăpăiat încă listele. — Etă motivul, care în prima linie a dat Consistoriului nostru îndrăsnela a se apuca de clădire înainte de a intra încă suma necesară.

A doua Consistoriul n'a putut să amâne începerea clădirii. Pentru că clădirea cea veche în toți anii se dificulta din partea organelor statului, și era temere, nu cumva pentru clădire să se periclitizeze esistența însăși a gimnasiului nostru. Spre evitarea acestei primejdii Consistoriul a trebuit să se apuce de lucru.

Abstragându însă chiar și dela primejdia acosta, începerea clădirii se impune cu necesitate și pentru alte motive. Anume afluența cea mare a tinerimii la gimnasiul nostru a făcut de lipsă înființarea de clase paralele, pentru că altcum ar fi trebuit să se închidă ușile școlilor noastre la o

mulțime de tineri, cari din cauza acosta sau ar fi rămasu dela școlă, sau ar fi fostu siliți a merge la gimnasiu străine, unde apoi întâmpinau alte pericole.

Etă dar, că începerea zidirii s'a impus.

Dificultatea unică se află în cestiunea banilor. Ce va fi, dacă nu va incurge suma de lipsă pentru acoperirea speselor cu zidirea?

Dificultatea acosta n'a fostu iertat să rețină Consistoriul dela începerea clădirii pe nici un moment.

Dacă poporul românesc, care scie, ce are a mulțami școlilor din Blași și ce are a aștepta dela ele, nu va pute acoperi suma necesară pentru clădirea dela gimnasiul nostru, atunci poporul nostru nu mai are dreptu de esistență între poporele Europei.

La o asemenea eventualitate Consistoriul nu i-a fostu permis să gândească. Elu a trebuit să gândească astfel: „N'au incursu bani de ajuns până acum: voru incurge de aci încolo. Nu voru incurge în decursul anului acestuia: voru incurge în anul ce vine și în cei următori. Gimnasiul trebuie să-lu susținem. Gimnasiul servește poporului nostru întregu. Vomu bate la ușile fiilor poporului nostru până atunci, până cându vomu pune gimnasiul nostru în stare a înfrunta toate esceptiunile posibile.“

Astfelu a gândit Consistoriul nostru și a începutu a lucra.

Suntem veseli și ne bucurăm a-i

Feuilleton.

Lucrul.

Lucrul este cestiunea cea mai de frunte a vieții, căci omeni cel mai mulți trebuie să lucre, dacă vor să aibă, din ce să trăiescă. Dar deși lucrul e una dintre necesitățile cele mai poruncitoare, elu totuși e deodată și o lege, care aduce fructe dulci, este o silire la fericire, o datorință, carea toți cei sirguitori o încimpină cu bucurie. Elu este un jug numai pentru cei lăsători și leneși.

Dacă lipsa te învață, să te rogi, atunci lucrul te învață, cum să te aperi de lipsă. Activitatea dresază cu o cale spiritul și caracterul, căci băgarea de samă, stăpânirea sa proprie, sirguinta și statornicia se împreună cu lucrul și se facu omului întru însușiri plăcute, cari îl păzesc cu o cale de urit, de isvorul acesta al tuturor relor. Spre norocirea omenimii s'au delăturat deja de multă vreme prejudețele acelea, cari priviau lucrul de rușinos pentru cei bogăți și-lu încărcau numai pe sclavi și pe animale. Cându Alesandru cel Mare învinse pe Persi și le cunoscă moravurile, dișe despre ei:

„Se vede, că ei privesc lucrul de servitiu, rușinos și se aruncă în brațele plăcerilor trupesci. De ar sci numai, că nimica nu e mai principescă ca o viață activă.“

Dar pe lucrători nici odată să nu-lu dejosască omeni până la animalul de sarcini, care cu forța sa fizică folosese numai altora, lucră fără de a gândi și odihnese numai atunci, cându îl dă odihnă omul, care-lu mână. Din contră lucrul fiesce căru omu să fie însoțit de gândire și prin acosta să se ridice preste sine însuși și astfel să fie spre folos și lucrătorului. Și chiar și odihna, carea omul însuși are să și-o dea, să fie o recreare însoțită de gândire, o odihnă dobândită prin considerarea celor isprăvite, prin meditare asupra deplinirii temporale și vecnice. În mic și în mare e chemat lucrătorul, să repetască opul zidirii pământului din partea lui Dumnezeu. Dumnezeu a zidit pământul în șese zile, pentru ca în a șaptea odihnindu să găsască, că toate sunt foarte bune.

Ce produce ore pacea dintre simțuri și dintre datorință, dacă nu diligența? Dacă sêracul ar iubi diligența și cumpetul, era bogatul ar sci, să prețuască sudorea, ce o storce lucrul din fața omului, atunci pântu-

tul n'ar mai purta asupra pe fața sa. Căci nu aurul, ci sirguinta, forța și istețimea formeză adevărata bogăție. De dureri și suferințe închipuite nu păzescă adecă pe omu nimica mai bine ca activitatea conformă chemării și sirguinta tehnică.

Cându a debarcatu s. Bonifatiu în Anglia, avea într'o mână Evangelia, era în cealaltă sfora de teslariu; după aceea a mersu în Germania și a dusu cu sine și acolo arta arhitecturii. Rafael a murit, pe cându era numai de treizeci și șese de ani, și totuși ne-a lăsat moștenire o mulțime de opuri admirabile.

Frumose sunt cuvintele lui Lessing: „Tote chipurile de a-și agonisi pânea sunt într'o formă vrednice de un om de omenie: a tăia lemne întocmai ca și a sta la cârna statului. Conștiința lui o privescă nu întrebară, câtu folosescă elu, ci câtu a voit, să folosescă, pentru că rezultatul nu afirnă dela omu, și de aceea pentru rezultat nu răspunde omul. A pute lucra e deja fericire de ajuns, căci lucrul împărtășescă omului încredere în sine însuși și simțământul binefăcătoriu al neatîrnării, elu îl înalță pe omu preste nefericire și sclăvie și poleescă de pe caracterul lui totu, ce e colțuros. Afară

vede rezoluțiunea în lucrarea sa cea măreță.

Rămâne, ca poporul nostru să nu dea de minciună încrederea nobilă a Consistoriului.

Magiarii pentru Kossuth în puține zile au adunat enorme sume sub cele mai deosebite titule. Și ce a făcut Kossuth? A dat patriei sale semi-independința de azi.

Românii să nu fie în stare a acoperi lipsele gimnasiului din Blașiș, care a revărsat cele dintâi rațe de cultură românească, prin care s'a creat unitatea culturală românească, conștiința națională românească și mijlocul și regatul independent de preste Carpați?

Înainte dar cu Dumnezeu! Să contribuie toți, câți încă nu au contribuit, și cei ce puțin au contribuit, să contribuie mai mult. Să nu rămână nimeni departe de marța operă, care se numește: *Conservarea și ridicarea gimnasiului din Blașiș*.

„Magyar katolikus kultúr-egyesület.”
— În nrul 6 al lui „Társulati Értesítő”, care e organul oficios al societăților și reuniunilor catolice dintre magiari, am dat de început mișcării pentru înființarea unui „kultúregylet” catolic. În articolul respectiv se spune, că scopul acestui „kultúregylet” catolic ar fi înființarea de biserici, școli, asile, orfelinare și grădini de copii, și printr'însele cultivarea naționalității magiare, răspândirea limbii magiare. Totu în același comunicat se spun și acestea: „Institute religioase și culturale ar trebui să se înființeze acolo, unde în interesul religios și național sunt mai de lipsă.” Și mai la vale: „În Ungaria are să se asigure catolicismul, și să se crească catolicii unguri.”

Să fie ore cu puțină și așa ceva? Ore catolicii unguri să aibă o misiune deosebită de a tuturor celorlalți catolici? Ore pentru ei să se travestescă cuvintele Mântuitorului în chipul acesta: „Mergeți în tota Ungaria.

de aceea activitatea obicinuită învață pe om totdeauna la ordine, ăra acesta duce la fericire. Mai ales activitatea sevrășită din chemare susține într'noi echilibrul. Noi nu avem deci să o privim numai de un mijloc, prin care să ne asigurăm subsistența. Lucrul unui om e partea, ce cade pe el din lucrul lumii întregi, contribuțiunea lui la acele activități, cari fac posibilă ori ce societate. Ori îi place lucrul acela ori nu, el totuși rămâne lucru și pretinde băgare de samă, abnegare și disciplină. Omul nu poate implini lucrul acesta într'un chip deosebit, fără ca să se adâncescă în el, să-și înfrine fantasia, să pună stavilă pornirilor sale și să fie neînțetată cu băgare de samă și la lucrurile cele mai mici. Ceea ce provocă o calificare din ce în ce totu mai înaltă, aceea sunt pretenșiunile neînțetate, ce se fac la pregătirea, stăpânirea de sine și forța omului, la mintea lui, la încordarea voinței și la o judecată repede și totodată responsabilă. Calificarea aceasta întărește, produce forță. — „Ori care om”, ăra Pestalozzi, „care ar voi, ca relațiunile, între cari trăește, să fie mai bune, începă cu aceea, că după puterile sale se silește a îmbunătăți însuși relațiunile acelea. Elu să primescă adevărul acela, că Dumnezeu a rânduit, ca în lume, adecă în toate relațiunile publice și private ale vieții, lucrurile să nu pot merge mai bine de cum și-le croescă omii însuși prin folosirea bună a tuturor

și predicați idea statului magiar unitar la totă zidirea?”

Noi le-amu da un sfat binevoitoriu: Formeze-și reuniuni nu pe sama noastră, ci reuniuni, prin cari să redeștepte întru sine însuși și conștiința de creștin catolic. Nu vedu ei, că interesele lor au ajuns să fie jucărie în mâna francmasonilor și a jidovilor? Nu vedu ei, că ei, fiii regatului Marianu, au ajuns, să fie obiectul de compătimire pentru catolicii din alte țări?

Cultul lui Kossuth. — Ministeriul ungurescu, precum se știe, ăra le mai are, le mulțămesc grației aderenților repozatului revoluționar. Chiaru de aceea cabinetului îi cresc neînțetată perplexitățile, și în clipa de față încă nu se pot prevedea sfârșitul și urmările lor nu numai pentru cabinetul francmasonic ci și pentru țară.

Precum am amintit deja în numărul trecut, kossuthiștii au pretinsu, ca înmormintarea „eroului” lor să se sevrășescă cu spesele țării, totu cu spesele țării să i-se ridice un „monument național”, și „meritele lui pentru patrie” să se recunoscă prin o lege. Monarchiul firesce că în conivența sa n'a putut să mergă așa de departe, cătu să concedă, să se glorifice prin o lege revoluționariul acela, care declarase dinastia habsburgică lipsită de dreptul la tronul Ungariei și a rămasu pe lângă declararea asta până la sfârșitul vieții sale. În urma acestei hotărri negative a regelui cabinetului Wekerle, care după puțină ar implini bucuros toate dorințele prietenilor săi din stînga extremă, a ajuns în o poziție de totu încurcată. Elu a dobândit în cuviințarea regelui la propunerile sale, cari le-a împărțit partidului liberal în conferința de Joi 22 Martiu. În conferința a spus Wekerle, că în ședința parlamentului din ziua următoare va face propuneri, cari voru exprima în mod vrednic recunoștința și pietatea față cu Kossuth. Va propune prin președintele camerei, ca meritele lui Kossuth în crearea legilor din 1848 să se eternizeze în protocolul ședinței, totu acolo să se spună mulțămita națiunii, să se

grațiilor și talentelor, în cari i-a împărțit.

Pentru spiritul sirguitoriu și conșciu de sine nici chiaru relațiunile cele mai neplăcute și condițiunea cea mai de rîndu nu sunt stăvile, cari să-lu impedeze întru silința de a se avînta cu o tréptă mai la delu pe scara socială. „Nu-ți pot spune destul de desu, fiul meu”, a scrisu Walter Skott către fiul său, „că lucrul e o lege, carea Dumnezeu ne-a dat nouă pentru toate treptele vieții. Nici o avere nu e vrednică, să o avem, dacă nu o am câștigat cu lucrul nostru, începîndu dela pânea, carea plugariul o mănăncă în sudorea feței sale, până la sporturile, en cari bogatul își alungă urtul.”

Mai alesu în tinerețe sunt pașii noștri ușori și sufletele noastre ușor se pot îndrepta și își pot aduna ușor cunoștințe. Dar dacă vomu petrece în trândăvie primăvara vieții, atunci vara va fi fără de folos și fără de preț, toamna va aduce numai paie, și ierna bătănelor va fi pustie și lipsită de compătimirea omenilor.

Fiesce care om, ori câtu de înaltă i-ar fi originea și ori câtu de mari i-ar fi averile, totuși ar trebui să privescă lucrul de unu daru, care îl aduce binelui publicu în semn de mulțămită față cu ziditoriul său. Nici o avere moștenită nu scutesce în contra melancoliei; acesta izvorește de-a rîndul din urtul și trândăvie. Îubesc sudorea feței tale

esprime pe cale telegrafică condolița pentru repozarea lui Kossuth, o deputațiune a camerei să participe la oficiul funebral și să depună în numele camerei o cunună pe sicriu, și până după înmormintare să se sisteze ședințele camerei. Dacă s'ar ivi pretensiuni, cari ar merge și mai departe, mai alesu pretensiunea, ca meritele lui Kossuth să se articuleze în legi, și ca înmormintarea să se sevrășescă cu spesele parlamentului, atunci să nu se ignoreze faptul duros, că Kossuth s'a pus până la sfârșitul vieții sale în contrast față cu stările actuale legale din Ungaria, și de aceea aducerea unei astfel de legi este cu neputință. Wekerle a rugat pe deputați, să se rețină dela aprobarea unor dorințe, cari trecu preste marginile propunerilor făcute de guvernu. Partidul guvernamentalu firesce că s'a declarat pentru propunerile acestea. Numai contele Károlyi István a declarat, că elu nu poate să nu voteze pentru propunerea, ca înmormintarea lui Kossuth să se întimple cu spesele țării, și din votul acesta alu său va trage consecuențele. Fieea întortocată și sucită a espuerilor lui Wekerle arată deja evidentu, cătu de tare simțesc elu poziția penibilă, în care a ajunsu.

Între atari auspicii s'a început decu în 23 a c., în Vineria ss. Patim după călindariul Gregorianu, ședința extraordinară a camerei deputaților, convocată spre onorarea unui revoluționar, care pe lângă aceea a fost și inamic rabiata alu numelui de catolic. Înaintea casei, în care camera deputaților își ține ședințele, s'a adunat multime forte mare. Ea era forte iritată, pentru că au delaturat flămurile cele negre, cari le-au fost arborat în sara trecută cu forța pe zidurile teatrelor. S'au întimplat mai multe ciocniri cu impiegații poliției, cari se siliau a împedea mulțimea. Mai multe persoane au fost arestate.

Ședința casei deputaților a fost forte cercetată. Deputații s'au înfățișat toți în haie de jale. Galeria era îndesată. Cu puțin înainte de 12 ore a deschis președintele ședința și cu glas mișcat a dat

pentru binele tău popriu, căci trândăvul preste puțin găsește o cetă de suferințe și chinuri de tot felul: pornirile pătoase și patimile găsește chiaru în sufletul și trupul lui locu potrivit, în care să-și facă cuib, și după ce s'au înuibat acolo, nu-i mai dau pace și liniște.

Omenii în flăura vieții sale de-a rîndul grămădesc fără de alegere și cu grabă mare averi limesc preste oaltă, pentru ca mai târziu să le potă mistui în trândăvie. Ei atunci cercă a-și ascunde fieea sa ordinară cu vîlul luxului, care-lu desvîltă în împrejurimea sa, în locașul său și în mâncările sale. Ei adună în jurul său lingușitori și cercă a se amăgi în totu chipul și a nu vedea, cătu ne rușinosă este esistența sa cea fără de nici unu folos. Însă omul cu caracteru desprețuesce pe celu trândăv, pentru că păcatul și nebulia sunt de comunu soții trândăviei. Cine s'a scutit în contra grijilor pentru pânea cea de toate ăra, scutescă-se și în contra trândăviei și în contra urmărilor ei cele triste: apuce-se de ori ce, în ce trebuie să desvîlte activitate.

Odiha e dulce numai atunci, cându și-ai câștigat-o prin muncă. Acestea se potrivesc și muncii spirituale: și aci odiha e dulce, numai dacă e meritată. Trândăvul dimpotrivă nu cunoște dulceta odihnei: forța nefolosită spre lucru îl chinuesce, și elu cercă în totu chipul, cum și-ar pute escusa

dietei de scire, că a murit Kossuth. Toți deputații se ridicară de pe foteluri. Președintele exprimându-și dorința unui vot unanim a propus o rezoluțiune, în înțelesul căreia meritele lui Kossuth să se eternizeze în protocol, și o deputațiune a casei să se ducă la Turin pentru a așeza pe sicriul lui Kossuth o cunună.

Președintele fracțiunii extreme a independentiștilor Justh a glorificat apoi într-o cuvintare mai lungă meritele lui Kossuth și a declarat de neîndestulitoriu proiectul de rezoluțiune al președintelui camerei. Justh a propus, ca înmormintarea să se sevărească cu speșele statului, și meritele lui Kossuth să se eternizeze prin o lege, mai departe ca teatrele să rămână închise până după înmormintare, și regatului Italiei și cetății Turinului să li-se exprime mulțămirea pentru ospitalitatea manifestată față cu Kossuth. Președintele fracțiunii Eötvösiane a independentiștilor Hermann s'a alăturat la propunerile lui Justh. Conducătorul partidului național contele Apponyi Albert a propus, ca Kossuth să se declare de mort al națiunii și să se înmorminteze cu speșele camerei deputaților. În celelalte Apponyi s'a alăturat la propunerile lui Justh luându-se afară inarticularea meritelor lui Kossuth. Ministrul-președinte Wekerle a recomandat proiectul de rezoluțiune al președintelui camerei.

La votarea nominală s'a respins apoi propunerile conducătorilor opoziționali și s'a primit proiectul de rezoluțiune al președintelui camerei. Afară de aceea a hotărât guvernul, ca pe nici o zidire a statului să nu se arboreze flamure de doliu.

Lucru firesc, că independentiștii cu una cu două nu se voru îndestuli numai cu atâta. Precum au făcut Wekerle și soții lui pentru căsătoria lor civilă, așa voru face acum și independentiștii pentru Kossuthul lor: voru mobiliza stradele. Ba ei au și făcut-o deja. Studenții iubitori de tumultuări au pătruns în 22 în teatrele regesci și au

impedecată acolo reprezentările. La etablisementurile de distracție s'au spart fereștile și s'au impedecată asemenea reprezentările. Tumultuanții, după cari s'a luat o mulțime de popor, au arborat cu forța pe teatre și pe case private flamure de doliu. Asupra poliției au aruncat cu petri, câtă poliștii au fost siliți a se folosi de săbii. Au fost rănite ca la 40 de persoane. Dacă turburările acestea se voru mai repeți, lucrurile în capitală voru merge bine de minune.

Altecum înșiși conducătorii opozițiunii kossuthiste vădându, că anume în prevederea tumultuărilor s'a concentrat în Budapesta ostășime mai multă, au găsit, că e consultă și impune omenilor liniște. Era căpitanul cetății a dat ordin, care opresce severu ori ce adunare de omeni pe stradă. În urma demonstrațiilor de Joi după amăzi au fost comandate la strade mai multe escadrone de cavalerie și batalione de infanterie. Însă Joi sara era s'au repetit demonstrațiile în mai multe părți ale cetății. Tumultuanții au spart în mai multe strade fereștile și lămpile. Miliția s'a vădută de repetite ori silită a imprăștia pe demonstrații. Ciocniri mai serioase între plebe și miliție s'au întâmplat la operă, cându au delăturat de pe ea flamura cea neagră. Cavaleria a trebuit să dea de repetite ori navală asupra mulțimii tumultuante, și așa s'au întâmplat răniți numeroși. Și poliștii și ostași încă au fost răniți cu petri. Mai târziu s'a format cordon de miliție la intrările stradelor principale.

Acestea sunt duhurile, cari le-a deșteptat ministerul Wekerle, și de cari acum ar scăpa bucuros, dar nu poate. Ele vin acum, de-i prezintă contul pentru ajutoriul, care l'au dat guvernului cându cu marea demonstrațiune pentru căsătoria civilă, și fiindu că guvernul nu poate plăti contul acesta, duhurile acelea voru purcede cu el așa, precum au purcesu și cu cabinetele de mai înainte: îl voru răsturna cu ajutoriul plebei stradelor. Asta e pedepsa, care începe a amenința cabinetul Wekerle,

pentru că prin ceea ce păcătuiesc ore cine, prin aceea se și pedepsește.

Foile într'aceea agitază nelincetată în chipul cel mai revoluționar. „Magyarország“ a mersu așa de departe, câtă prin o minciună tendențioasă a îndreptat cătră ofișerii unguri până și porvocare indirectă, ca în casu de revoluțiune să dea uitării jurământul dat domnitorului și să nu asculte, dacă li-s'ar porunci, să comande, ca soldații să impusce în revoluționari.

Încă un pasaj din nrul din 29 al lui „Magyarország“: „E cu neputință a o lăsa acesta fără de nici o vorbă, e cu neputință, ca națiunea să sufere în tăcere umilirea acesta, carea a ajuns-o. Deștepte-se cu putere elementară fala, conștiința națiunii, și dacă altcum nu se poate, frângă, mătore situația asta minciună, ticăloasă, umilitore. Vină ori ce, așa nu poate să rămână. Dacă în națiune mai trăesce o schintea a conștiinței, a falei, își va lua satisfacere gróznică pentru lovitura asta în față. Căci e mai bine a peri falos, liberu, decât a trăi în sclăvie lașă, ticăloasă.“

Și provocări de acestea și insulte indirecte aruncate asupra domnitorului încoronat trecu nepedepsite.

Acesta e multu lăudata loialitate a patrioților unguri.

Vomă mai vedé, cum își voru mai aréta compatrioții unguri loialitatea, după ce trupul lui Kossuth va fi sosit în Budapesta.

Revistă bisericăscă.

Roma.

În Joia mare a celebrat Sfinția Sa în capela sa specială. La s. Liturgie a fost de față curtea papală și mai mulți prelați și alți preoți. Sfinția Sa a cuminecat însuși pe cei de față.

Sfinția Sa Leon XIII cu ocaziunea sfințelor serbători ale Învierii (st. n.) a dat 30,000 lire spre scopuri de binefacere. Și anume 15,000 lire s'au împărțit între săracii din Roma, 5000 lire s'au dat ca ajutoriu preoților miseri, era 8000 lire călugărilor miseri din Italia.

Pe cum scriu foile italiene, consistoriul proximu, ce era să se țină pe la începutul lunei viitoare, era s'a amănat până cătră finea lui Maiu.

Comitetul însărcinat cu aranjarea festivităților pentru serbarea centenariului dela nascarea Pontificelui de fericită amintire Pi IX se ocupă cu idea de a convoca și unu congresu internațional al diariștilor catolici.

Sfinția Sa Leon XIII în 22 a c. a adresat o enciclică cătră episcopatul Polonilor. Papa după ce laudă zelul și curajul Polonilor în lupta în contra inamicilor numelui de creștin, îi îndemna, să fie pe viitoru tari în credință și cu alipire față de biserică, care își estinde autoritatea și iubirea maternă asupra tuturor fără părtinire. Ea le revocă în minte celor puternici, că puterea, ce li-s'a dat, să o întrebunțeze după voea lui Dumnezeu promovându interesele societății, de-orece va veni ziua, cându Dumnezeu ca judecătoriu le va cere samă despre întrebunțarea puterii și autorității, de care au dispus. Ce privesce pe supuși, ei sunt datorii în conștiință

neactivitatea. Odată dice, că nu are noroc, de altă dată, că nu are talent, de altă dată, că nu are prilej de a lucra. Când i-se imbie însă prilejul, el nu se poate hotărî la lucru, ci dice, că hotărîrea pripită nu e bună, ci între prilej și hotărîre trebuie să trecă o noapte de somn.

Pripirea hotărîrii nici nu e bună, dar adevărul acesta să nu servescă de scusă a trândăvirii. Omenii sunt aplicați spre amana și a fi lăsători. Hotărîrea la activitate nu ar trebui să se amâne nici odată, ci să se eșecute îndată, pentru că e mai bine, să nu ne succedă una ori alta, decât să rămână toate neisprăvite și amănat pentru totdeauna. Împrumutul luat dela viitoru zădărnicesce ori ce succes al muncii.

Despre eroul Nelson se istorisește, că el a intrat odată la unu neguțatoriu și cumpărându dela el mai multe lucruri i-a disu, să i-le aducă acasă în ceea dimineță la șese ore. „Le voi aduce chiar la șese ore, mylord,“ dise neguțatoriu. — „Nu așa, prietino,“ dise Nelson bătându-l pe umăr, „trebuie să vii cu unu pătraru de oră mai de timpuriu. La astfel de pătrare de oră mai de timpuriu am să le mulțămesc totu binele, care l'am făcut în viața mea.“

Lucrul împodobesc pe om. Adevărat că lucrul cel fără de folos e un chin, dar pentru aceea totuși și ori și cui: „Lucră, și de ai face și numai globurile de meș de pâne, grijesce, să fie bine rotunđite. Numai

să nu visezi cu ochii deschiși, căci viața nu ți-s'a dat pentru a visa, ci pentru a trăi.“

Ori ce om muncitoriu poate să fie mândru pe diligența sa. Ori ce faptă cuprinde întru sine răsplata sa. Când nu ți-a succesu ore ce, nesuccesul nici odată nu a fost deplin, dacă mâna ta a fost ceea ce a zidit. Activitatea noastră nu e legată de nici unu timp, faptele noastre sunt asemenea unui riu, care ieșind din alvia timpului se varsă în eternitate. După ori ce încercare zădarnică să cercăm puterea noastră din nou, să cercăm lucrul nostru cel zădărnicit, și el ne va împărtași idei nouă, cari ne împing într-o direcțiune, în care ne întimpină succesu și îndestulare fericitoare. De aceea nici unu lucru zădărnicit, dar însoțit de intențiune bună, nu e de totu zădărniciu. Pentru naturi sirguincioase ori ce oboselă e o necesitate dulce și o condițiune de viață și cuprinde ea însăși răsplata. Dar mai alesu cel ce cu lucrul său servește omenii, binelui publicu, acela să nu aștepte răsplata dela omeni, ci numai dela Dumnezeu. Lucruri de acestea pretind jertfura de sine, și pe calea acestei jertfiri de sine a rare ori întimpină vre-o privire prietinoasă și recunoscătoare. Pe calea acesta să te îndestulesci cu convingerea, că intențiunea îți este curată, și cu sperarea, că Dumnezeu vede întru ascunsu și-ți va da ție la arătare.

cu stimă și cu fidelitate față de principiul lor (Rom. 13, 5), au să observe legile, să se rețină dela comploturi și dela societatea oamenilor răi și a sectarilor.

Le recomandă episcopilor, să-și îndrepte atențiunea mai virtuosă asupra educațiunii tinerimii și a clerului și asupra mijloacelor practice pentru deprinderea carității creștine.

Catolicilor din Polonia rusescă le aduce aminte Sfinția Sa, că în anul 1882 a încheiat cu guvernul rusesc un concordat, prin care asigură episcopilor și preoților libertatea recerută în administrarea afacerilor bisericești. Deci admoniază pe episcopii catolici din Rusia, ca să poarte grije de interesele religioase, să încunjure ori ce dușmănie față de autoritățile civile și să aibă strict în vedere stipulațiunile concordatului.

Apoi se îndreptă enciclica către episcopii catolici din Galiția și-i provacă la recunoscință față de împăratul pentru zelul lui cel religios.

În fine Polonilor catolici din imperiul german aducându-le aminte, că amésurat dorinței lor au dobândit arhiepiscopia de Gnesen, le recomandă, să aibă încredere în împăratul și să observe legile.

De interes deosebit pentru noi e partea aceea a enciclicei, în care Sfinția Sa provacă pe Polonii din Galiția la iubire frățească față cu Rutenii. Îi lăgă de oaltă legătura sângelui și a credinței comune. Mai ales dela îngrijirea pentru prosperarea ordului s. Vasilu sperază Sfinția Sa o înflorire a gloriei bisericei rutene în unitatea credinței și diversitatea riturilor.

Revista politică.

Afaceri interne.

Ședințele dietei, pe cum scriu foile din Pesta, se vor începe luni în 2 Aprilu. Probabilu, că în ședința de luni se va satori numai ordinea de zi, apoi se vor amana ședințele pe vre-o două zile, de-orece fiindu părinții sub impresiunea durerii produse prin mórtea lui Kossuth, nu se pot ocupa cu atențiunea cuvenită de cestiunile, ce se vor aduce pe tapet. După programul guvernului primul lucru al dietei după redeschidere ar fi a ține cuvântările finale asupra proiectului de lege despre căsătoria civilă; deputații kossuthiști însă vor încurca planul guvernului prin aducerea în discuțiune a cestiunii lui Kossuth. Poziția cabinetului Wekerle se clătină. Se vorbește, că în zilele acestea își va da dimisiunea. Noi nu credem, să o facă știindu-lu iubitoriu de putere și de onoruri.

Poporul român din comitatele Alba-inferiără, Turda-Arieșu, Hunedóra și cercul electoralu Sebeșu din comitatul Sibiului, este convocat pe Joi 10 ore a. m. la o adunare în Alba-Iulia spre a renoua protestele în contra proiectelor politice bisericești, cari se desbat în dietă și cari sunt periculoase pentru biserică, patrie și moralitate. Adunarea o convocă inteligința română din Alba-Iulia în conțelegere cu comitetul partidului național român.

Serbiu încă au ținut în săptămânile trecute mai multe adunări de protestare în contra politicei bisericești a guvernului, cari adunări au fost foarte ceretate.

România.

Luni s'a serbat a 13-a aniversară a proclamării regatului Romaniei libere. Servițiul divin de mulțămire s'a serbat la mitropolie fiindu de față dñii ministri, dñii președinți ai corpurilor legiuitoare, casa civilă și militară a Regelui, pe cum și alte notabilități. Totu Luni s'a intrunit marele colegiu electoralu, compus din membrii S. Sinodului, senatori și deputați, procedându la alegerea episcopilor de Buzeu și Argeșu. Pentru Buzeu a fost alesu arhiepiscopul Dionisiu Craioveanulu, era pentru Argeșu arhiepiscopul Timuș Piteștenulu.

Francia.

Camera și senatul au votat legea pentru crearea unui ministeriu al coloniilor. Totu odată s'a votat creditul cheltuelilor pentru noul ministeriu. Ministeriu al coloniilor a fost numit senatorulu dl Boulanger.

"Poll. Corr." află, că sunt prospecte de a se începe în curându între Francia și Italia negoțări pentru încheierea unei convențiuni comerciale.

Anglia.

Betrânulu Gladstone în o epistolă către alegătorii săi (de-orece mandatulu de deputat nu și-l'a depus) din Midlothian scrie între altele, că dñsul are intima convingere, cumcă până cându nu voru fi mulțămite pretensiunile Irlandei, — așa după cum a voit să le mulțămescă camera deputaților, — imperiulu nu va ajunge la unitate deplină și la culmea influinței de putere mare, și onóra britică nu va fi spălată de cea mai întunecată maculă istorică, de care este mânjită.

Diarulu "Țara" din Bucuresci este informatu, că D. I. Edwards a interplat în camera comunelor pe secretariulu general al ministeriului afacerilor străine, dacă are ceva cunoscință despre starea neliniștită, în care se află populațiunea română din Transilvania din cauza nemulțămirilor provenite prin aplicarea legii electorale. Mai departe întrebă, dacă îi poțe da diu subsecretariu de stat lămuriri asupra constituirii districtelor electorale și asupra înlesnirilor făcute sau refuzate populațiunii transilvane, în ceea ce privește deprinderea drepturilor ei de vot.

Acesta este primul casu, că cestiunea transilvană este publice deșbată în parlamentulu englesu.

Italia.

Comisiunea parlamentară însărcinată cu esaminarea proiectelor financiale propune a se urca impozitele cu 50 milioane lire, dar totodată a se reduce și cheltuelile cu 50 milioane. "Times" aduce scirea, că puterile europene ar fi tôte aplicate la reducerea armatei, susținerea căreia apasă atât de greu pe umerii contribuenților. Pentru Italia, care în

mare parte e o țară stincosă și sêracă, unica scăpare din încurcătura financiară ar fi poțe reducerea armatei.

Belgiu.

De 10 ani încôce majoritatea parlamentului belgianu o compun catolicii, și totu de atunci a condus frinele guvernării dl Bernaert ca ministru-președinte. De vre-o câțiva ani s'a născut în sinulu majorității o fracțiune mai liberală, care une-ori combătea guvernulu mai vehement decât opoziția. Șeful acestei fracțiuni este fostulu ministru Woeste. Spre a nu perde majoritatea, de care avea lipsă în grelele cestiuni, ce trebuie să le resolvescă, ministrulu Bernaert a făcutu multe concesii fracțiunii liberale și astfel i-a succesu, să pună capet grevei generale a lucrătorilor prin reforma legii electorale. Reforma acesta primită în principiu de parlamentu nu e încă cu totul terminată, o lege specială pentru alegeri nu esistă încă. Bernaert voescă, ca de basă la noua lege să servescă sistemulu representațiunii proporționale; pentru planulu acesta însă nu a putut obține consensulu majorității parlamentare, din care cauză și-a dat dimisiunea. Noul cabinet ilu compun totu persoanele din cabinetulu Bernaert cu excepțiunea acestuia. Șeful noului cabinet este Burlet, fostulu ministru de justiție. Ținuta politică a cabinetului actualu va fi totu cea urmată de cabinetulu de mai înainte.

Grecia.

Statulu grecescu, care are să lupte cu cele mai mari lipse financiale, se pare că e pe calea de a-și ameliora situațiunea financiară. Budgetulu pe 1894—5 presentă 87.717,878 drachme cheltueli, deci unu escedent de 1.031,791 de drachme. Pe hârtie esistă escedent în budgetu, în realitate însă esistă deficitu, de-orece isvôrele de venit nu odată nu aduc, câtu este provăduț în preliminariu.

Societatea englesă, care luase asupra-și construirea liniei ferate Pireu-Larissa, a sistat lucrările, era statulu grecescu nu are cu ce le continua.

Correspondențe.

Din Giurgeu în Martie 1894.

Numêrul din 1 l. c. al lui "Magyar Allam" a publicat unu articolu intitulat "Congrua și politica bisericească", în care se dice, că deputatul guvernamental Szmalovszky a prezentat în ședința parlamentului din 28 Februarie unu proiectu de rezoluțiune cu privire la congrua clerului catolic. Într'insulu cere, ca guvernulu în cel mai scurtu timp să reguleze definitivă această cestiune ardêre, și dacă este de lipsă, să așternă o propunere specială la Corónă ca la patronulu cel mai înalt. Proiectulu sê și-l'a motivat numitul deputat cu aceea, că "clerulu inferioru întru atâta a sêracit, de nici nu este mirare, că printre elu o atare mișcare (în contra proiectelor bisericești ale guvernului) a luat dimensiuni așa de mari, și a chiar trecut preste marginile cuveninței".

"M. A." însă în numele clerului catolic magiar respinge cu indignare suspițiunea și presupunerea vătămătoare, că adecă clerulu

catolică numai de aceea s'ar fi opusă politicii bisericești a guvernului și ar fi pornită mișcarea în contra căsătoriei civile, pentru că este sêracă, lipită pămîntului. „Noi,” sîntu cuvintele lui „M. A.,” „apêrămă drepturile bisericești, principiile religiunii și libertatea conștiinței noastre, și nu așteptămă milă dela guvernă, nu amă ridicatâ mînușă din motivul micuț și mârșavă, ca pe calea acêsta să ne îmbunătățimă starea materială.” Dîce mai departe, că chiară din respectulă acesta respinge și aceea, că cestiunea congruei se mestecă cu mișcările politice-bisericești, și că se face cestiune politică din acêstă afacere curatâ materială, care în primulă locu nu este în competița guvernului, ci în a episcopiloră. În urmă termină articolulă cu aceste frumoșe cuvinte:

„Suntemă sêraci, e dreptă, dară independința nu ne-o vindemă cu nici ună prețu. Ne apasă povara vieței, dar pentru o simbrie vilă nu putemă da nici covingerile religiôse nici alipirea cătră credința noastră.

„La o parte așa dară cu aceste promisiuni false. Dacă guvernulă atacă biserica, dacă ne răpescă principiile religiôse, dacă ne calcă în picioră sacramentele, să ne respecte celă puțină caracterulă și să ni-lă cruțe de batjocură și de suspiciune.

„Simbria lui Iuda păstreze-o și de aici încolo pentru înbițil sêi politicii liberali. Pe aceia îi pôte cumpêra cu ori ce prețu. Noi însă nu vomă fi de vindută nici odată.”

Acêsta a dis'o „M. A.” în numele clerului catolică magiară. Acêsta datori suntemă să o dîcemă și noi în numele clerului greco-ctolică română. Și acêsta trebuie să o dîcemă nu numai ca fi credincioși al bisericești catolice, ci și ca fi al națiunii române, pentru că proiectele politice-bisericești ale guvernului și mai alesă căsătoria civilă vatemă nu numai biserica catolică, dar și națiunea română, ele calcă în picioră nu numai libertatea bisericești catolice și dreptulă, ce-lă are preste sacramente, ci și libertatea națiunii noastre și dreptulă, ce-lă are ea de a se desvolta conformă geniului și inclinațiunii sale în acêstă pămîntă adăpată cu sângele vitejiloră români, cari și-lă vêrsatâ în atâtea vécuri pentru apêrarea lui. De aceea clerulă română unită nu numai ca catolică, ci și ca română trebuie să se opună din tôte puterile și să se lupte cu tôte mijlôcele legale în contra acestoră proiecte, cari isbescă în totă, ce avemă mai scumpă: în religiunea și în naționalitatea noastră.

Acum este timpulă, să dîcemă și noi cu nemuritorulă nostru poetă: *Preoți cu crucea 'n frunte, căci ôstea e creștină.* Căci acuma se adevărescă pe deplină aceste cuvinte, de-orece în lupta, ce o pörtă acum biserica cu guvernulă francmasonică, staă față în față urmașii lui Christosă cu slujbașii satanei, fiil luminei cu fiil întunerecului. În acêstă luptă preoții sîntu căpitaniil lui Christosă, preoții sîntu stegarii, cari trebuie să conducă și să îmbărbăteze poporulă credinciosă.

Înainte dară, preoțiloră români uniți, arêtați, că sunteți demni de darulă, cu carele v'a înfrumșetătă Christosă. Și dacă se va afla vre-ună nemernică, care să dîcă, că și noi ne opunemă politicii bisericești a guvernului, numai pentru că sperămă îmbunătățirea sorții noastre materiale, să răspundemă susă și tare, că deși suntemă cu multă mai sêraci decătă frații nostri romano-catolici, suntemă și cu multă mai conșcii de chemarea noastră,

ne iubimă cu multă mai tare biserica și națiunea, decătă ca pentru o mârșavă rêsplată dêmă de Iuda și de frații lui de sânge, de jidovi și de mamelucii guvernului, să ne tradămă biserica și națiunea, să ne lăpêdămă de principiile nostre catolice și românesci. Sêrăcia și lipsa o preferimă tradării de biserica și de nêmu. Conștiința noastră nu o vomă vinde pentru nici o bunătate din lumea acêsta.

Giurgeaniil nostri încă s'au păcălită cu deputatiulă loră Mikó Árpád. Acesta adevă înaintea de a fi alesă deputată a ținută în 10 Ianuarie 1892 o vorbire programă în piața Gy. Szt Mikloșului, în care a promisă, că dacă va fi alesă în cerculă electorală curată catolică ală Gy. Szt Mikloșului, una dintre cele dintăi datorițe a sa va fi, să apere interesele și drepturile bisericești catolice cu tôte energia. Dar se vede, că înălțimea demnității lui de deputată l-a amețită capulă și l'a făcută să-și uite de promisiunea făcută, de care însă nu și-au uitată alegătorii lui cari vedendă de o parte, că guvernulă a pusă la desbaterea camerei deputațiloră proiectele politice-bisericești, prin cari se vatemă interesele și drepturile bisericești catolice, êr de altă parte așteptandă până acum înzădară, ca deputatulă să se țină de promisiuni și să apere cu tôte energia interesele și drepturile catolice, l-au trimisă o epistolă cu *retour-recepisse*, în care aducendă-i aminte promisiunea făcută înaintea alegătoriloră și o altă promisiune, în care dîcea, că totdeauna se va alipi de aceia, cari voră apêra libertatea și interesele bisericești, în rógă, să-și țină cuvintulă, êr dacă nu, înă întrebă, că aplicată e, să pörte consecuențele, ce ar urma din aceea, ca nu și-a ținută cuvintulă dată. Epistola este subscrisă de protopopolă rom. cat. din Szárhegy Both Ferencz, de Ferenczi Károly parochulă din Szt Miklós și de Zomora Daniel parochulă în Alfaléu. Dar nici *retour-recepisse* nici rêsponsă nu au căpêtată. De aceea au publicată epistola în „M. A.” sperandă, că celă puțină așa voră primi rêsponsulă dorită. Au și primită rêsponsulă, dar cum? În ziua următore, după ce a apărută epistola în „M. A.”, adevă în 2 Martie deputatulă Mikó Árpád a vorbită în parlamentă dîcendă, că elă salută proiectulă atătă ca magiară cătă și ca catolică. În schimbă apoi alegătorii lui au ținută două întruniri, constituindu-se în partidă opozițională.

Îêrna începe a ne pârăsi și pe noi, și bine și face, că doră îi va fi destulă din Novembre până acum. Mai vină și plăcutulă Maiă cu sezonulă băiloră nostre dela Borszék, pe cândă sciă, că ar dori mulți și din cei dela țară, să vină aici la munți, dacă voră avê banî. Într'aceia stăpânirea ungurêscă, dacă îi va succede să scôtă la cale proiectele sale politice-bisericești, credă, că se va îngriji și de dări nouă, ca să nu mai albă ômenii banî și de aruncată în apă.

Dar sperămă, că ne va feri Dumneșu și de legi tirane și de dări nouă.

Salutare.

B.

Noutăți.

Cursă suplementară de stupărită și industrie de casă. Prea Veneratulă Consistoriulă Mitropolitană face cunoscută prin cerculariulă din 10 Martie Nr. 1019 a. c., că din 1—28 Iuliă a. c. se va deschide în Blășiulă cursă suplementară pentru docenții poporală gr. cat.

din Archidieceșă în ramulă stupăritului rațională și ală industriei de casă. În specială în împletitulă cu paie, papură și nueluțe. Cursulă îli va ținé dlă Alesandru Comșa, instructorulă de stupărită și industrie de casă pe lângă institutulă preparandială din Blășiulă. Spre orientare se aduce la cunoscință, că la cursă nu voră puté participa mai mulți de 50—60 inși, êr speșele afară de călătorie voră fi la 30—36 fl. v. a. Senatele scolastice sîntu îndemnate, să ajute pe învățătorii, cari ar voi a lua parte la cursulă suplementară.

Archiepiscopulă la Agram este denumită *Georgiulă Possilovică*, episcopulă dieceșei Zengg. Prin denumirea lui Possilovică dorința Croaților de a avê episcopulă cu simțeminte croate s'a împlinită. Pentru Possilovică a insistată mai alesă curia romană. Noulă archiepiscopulă a studiată Teologia în Budapeșta, și precum scriă diare magiare, ar sci vorbi și limba magiară; diploma de doctoră în Teologie a obținută la universitatea din Viena; a funcționată ca profesulă de Teologie la universitatea din Agram, de unde a fostă promovată la scaunulă episcopescă de Zengg și Modruș. În politică până acum nu a jucată ceva rolă. Ar fi timpulă, ca să se denumêscă odată mitropolită și la Blășiulă.

Procese de presă. În 29 a. c. s'a pertractată în Clușiulă ală XII-lea procesulă de presă ală „Tribunei”, intentată pentru poesia *Mihailă Vitezulă* publicată în Nr. 191 din 1893 și subscrisă de „Regulus”. Acusa a susținută viceprocurorulă Dr Lázár Aurel, êră apêrătorii a fostă dlă Dr Georgiulă Ilea. Acusașii Andreiulă Balteșu și I. Popa Necșă au primită rêsponderea pentru poesia incriminată și au fostă condamnați, celă dintăi la 4 luni temniță ordinară, êră I. Popa Necșă la 300 fl. perdere din cauțiune, 200 fl. amendă și suportarea speșeloră procesuale. — Curia din Budapeșta a primită apelata procurorulă în cauza ultimului procesulă ală „Foiil Poporului”. Dlă procuroră nu a fostă mulțămită adevă cu 15 zile de carceră, câte s'au dictată dlă I. Russu Șirianulă, pentru aceea a cerută, să fie pedepsită mai aspru, dispunendă-se o nouă pertractare. I-se va împlini cererea.

Constituire. În adunarea generală ținută la 25 a. c. Societatea „Concordia” din Blășiulă și-a alesă Consiliulă de administrațiune pe ună nouă periodă de trei ani în persoanele dloră: *Dem. Turcu* iun. presidentă, *Vasilie Solomonă* vicepresidentă, *Mihailă Rațu* notariulă, *Aurelă C. Domșă* cassariulă și *Vasilie Bersană* controloră.

Cuvintă românescă pentru Kossuth. Sub acêstulă titulă „Magyarország” din 28 a. c. scrie, că avocatulă de naționalitate română Bozgan Floris, care a ținută o cuvintare la banchetulă serbării din 15 Martie, a dîsă: „Kossuth Lajos în cugetele și faptele sale a fostă condusă numai de adevêră.” Bozgan a cerută iertare în numele naționalitățiloră sale pentru pecatulă mare și greă, ce l'a comisă contra lui Kossuth, care a fostă celă mai sinceră și celă mai dreptă față de Români. — Ore căți Români mai convină cu dlă Bozgan în judecarea lui Kossuth?

Episcopulă sêrbescă la Bács. Fôea oficiosă din 27 a. c. aduce scrirea, că Maiestatea Sa a aprobată alegerea protosinelului Germană Opocică de episcopulă sêrbescă gr. or. la Bács.

Succesorulă lui Billroth în catedra profesorală dela facultatea de medicină din Viena este dr Czerny, care este unulă dintre cei mai celebri operatori și foști discipuli ai lui Billroth. Până acum a funcționată dr Czerny ca profesoră la universitatea din Heidelberg.

Peregrinajă la Roma. Din Ungaria êră se va face la Roma ună peregrinajă sub conducerea Păr. Franciscană Florentină Roder.

Casă de mörte. *Gregoriulă Gardosă* parochulă în Cornă tractulă Șamșodului din Selagiulă a reposată în 16 Martiulă, în etate de 53 ani.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

XIX.

Hurmuzaki și s. Unire.

(Continuare.)

5. Necunoștința canoanelor îl face pe Hurmuzaki, să aprefeze falsă chiar și întocmirile bisericesci, cari sunt atât de raționabile și firești, încâtă nu suferă nici o aprefiere sinistră. Astfel d. es. istorisindă dîsulă, că episcopul Ioană Giurgiu (Pataki) a fost consacrată după ritul grecesc, ne spune, că consacrarea acăsta s'a întimplat după ritul grecesc și nu după celă latinesc, din motivul acela, ca de o parte să se scotă la ivelă cu ostentațiune deosebirea esențială între ambele rituri, și prin acăsta să se lingușescă amorul propriu al uniților, ér de altă parte ca să se tragă un părete despărțitorii între acelea două rituri, și astfel Românii deveniți catolici să nu mai potă căde în ispita de a se întorce la ritul grecesc și a se apropia în privința formelor esteriore de neuniți. În chipul acesta, adauge Hurmuzaki, a sciută politica scaunului romană să unescă aceea, ce din natura sa nu se pôte uni. ¹⁾

Totă mersulă acesta de idei dovedesce confusiunea, în care se afla Hurmuzaki cu privire la natura aședămintelor bisericesci. Elă ne spune, că și uniții de ritul grecesc înotă pănă preste capă (kopfüber) în catolicismă, și totuși Roma se temea, ca Românii catolici (?) să nu se întorcă cumva la ritul grecesc. Nu este óre acăsta o calumnie, care ea pe sine se spulberă? Ne spune mai departe, că a fi catolic și a păstra totodată ritul grecesc suntă două lucruri incompatibile, pe cari numai politica Romei le-a sciută uni. Va să dică, dacă Grecii credă, că Dumneđeu este părintele milei și ală îndurărilor și în conformitate cu acăsta credință cântă „Κύριε, ἐλέησον“, ei, după învățătura lui Hurmuzaki, nu se potă uni cu latinii, cari credă același lucru, numai câtă îl cântă latinesc: „Domine, miserere nobis.“ Apoi fiindă că Grecii credă, că Domnulă Christos este de față în Sacramentulă Sinteii Eucharistii, și pentru aceea îl adoră cu închinăciune profundă pănă la pămîntă după obiceiul orientălor, cari adorațiunea o esprimă prin închinăciune adăncă, ei nu se potă uni cu latinii, fiindă că și aceștia credă și adoră pe Domnulă Christos în s. Eucharistie, numai câtă nu o facă prin închinăciune, ci prin plecarea genunchiului, căci la apusenă semnulă adorațiunii este îngenunchierea. Amă pută aduce multe exemple, din cari să se vadă, că același adevăr dogmatică se pôte profesa prin forme rituale esterne deosebite. Dar nu este de lipsă, să le aducem, căci avem de a face cu un adevăr atât de evident, încâtă nu are lipsă de probe. Precum același principiu sciințifică ori dogmatică îl putemă exprima și în limba chineză, ca și în limba română, și în limba germană ca și în limba arabică, și în limba italiană ca și cea indiană, deși aceste limbi se deosebesc una de alta, totmai așa putemă simbolisa același principiu sciințifică, ori dogmatică prin diferite acțiuni ori obiecte, pentru că acestea capătă însemnarea, cari le-o dau ómenii. Numai protopresbiterulă gr. orientă Manegută nu pôte pricepe adevărulă acesta și pentru aceea dică, că „ritulă óre cărei biserice — fiindă modulă de

¹⁾ So war es gleichwohl hiebei einerseits eben so sehr auf die ostentatorische Andeutung eines wesentlichen Unterschiedes zwischen dem römisch- und griechisch-katholischen Ritus abgesehen, welcher Unterschied der Eigenliebe der Unirten schmeicheln musste, wie es andererseits auf die Ziehung einer Schranke zwischen beiden Cultusarten deshalb abzielte, damit die katholisch gewordenen Romänen nicht etwa in Versuchung gerathen zum griechischen Ritus zurückzukehren, um sich den Nichtunirten ausserlich zu nähern. Der Unirte sollte sich selbstständig fühlen, und dennoch im Katholicismus kopfüber untergehen: die kluge Politik des römischen Stuhles wusste das Unvereinbare zu vereinigen. Pag. 90, unde pe órda asta continuă cu o mulțime de absurdități și invective în contra bisericii catolice.

manifestare esternă ală confesiunii, care numai din principiile acesteia pôte purcede; — se susține o mare absurditate, cândă se susține, că întregă confesiunea romano-catolică s'ar pută manifesta prin ritulă grecesc-orientală.“ ¹⁾ În ziua de astăzi suntă o mulțime de biserici particulare, cari manifestă prin rituri diverse tóte adevărurile catolice, și totuși așa ceva este după Hurmuzaki și Manegută ceva cu neputință și absurd. Între un principiu și între modulă lui de manifestare, fie prin cuvinte, fie prin acțiuni ori obiecte simbolice, nu este o legătură atât de intimă și necesară, încâtă același principiu să nu se potă manifesta în diferite moduri. Amă vedută mai sus, cumcă și Grecii și Latinii credă, că Isus Christos este de față în s. Eucharistie, și tocmai pentru aceea și unii și alții îl adoră, însă unii își manifestă credința acăsta prin închinăciune profundă, alții prin îngenunchiere. Din contră avem și exemple, din cari apriat se vede, că două principii religioase diverse se manifestă în aceeași formă esteriore. Se scie, că unitarii au principii deosebite de ale catolicilor și orientălor în ceea ce privește misterii și sintei Treimi, și cu tóte acestea și unii și alții își manifestă aceste principii diverse prin una și aceeași formulă esternă în sfintulă Botez, pentru că toți botéză în numele Tatălă și ală Fiului și ală Spiritului Sfinț, deși alta înțelege unitariul sub acăsta formulă, și alta catolicul și orientălor. Anglicanii protestanți au conservată partea cea mai mare din ritulă bisericii catolice, și cu tóte acestea credința loră este ca ceriulă de pămîntă diferită de a catolicilor. Este decă evident, că tocmai așa este compatibilă ritulă grecesc cu catolicismul, adică cu adevărurile catolice, ca și ritulă latină, și prin urmare, cândă s'a primită din partea Romănilor credința catolică, însă s'a conservată ritulă grecesc, nu s'au unită două lucruri, cari din firea loră nu se potă uni, ci s'au reunită două lucruri, cari înainte de Fotie au fostă totdeuna unite. Pentru „reunirea“ acăsta ar trebui să lucre și Manegută, dacă are iubire de nēmă și de biserică.

Însă deși adevărulă este unul în biserică lui Christos, totuși după ce riturile suntă diverse, biserică prin canone stricte a impusă preoților și credincioșilor săi, ca unulă fiesce care să se folosescă numai de ritulă său, pentru ca de o parte să nu se perdă originalitatea riturilor, cari formeză podoba bisericii, ér de altă parte să nu se scandalizeze credincioșii, cari cunoscă numai un singur rit.

De aceea cândă Pataki s'a consacrată după ritulă grecesc, elă a făcută acăsta, fiindă că așa îl obliga legea bisericescă, ér nu pentru ca să lingușescă ambițiunea uniților, cum a fantasat Hurmuzaki. Asemenea cândă preotulă de ritulă grecesc servește s. Eucharistie, elă trebuie să folosescă numai pâne dospită, ér nu azimă, pentru că așa îl obligă sub păcată însăși s. Eucharistie, pe cari dacă nu le-ar respecta, ar comite mare păcată, deși ar consacra validă și în pâne azimă.

Acestea lucruri nu le-a pricepută protopresbiterulă gr. or. Manegută, care voină să arete, că credința catolică este incompatibilă cu ritulă grecesc, aduce următorii exemple: „Credă, că s. Eucharistie se pôte face și din azimă. Iea-ți o „ostie“ și te apuci de proscomidie. Deschidendă liturgierulă ceteci însă chiară la începută, că s. Eucharistie se face și din azimă, decătă din prescură sărată și dospită. Etă dilema!“ ²⁾

Dilema acăsta esistă însă numai pentru un om, care a ajunsă protopresbiteră fără să aibă nici cele mai elementare cunoștințe din religione. Un preot gr. cat. nici odată nu pôte ajunge în acăsta dilemă. Elă scie, că

¹⁾ N. Manegută: Reunirea Romănilor, Sibiu 1893 pag. 85.

²⁾ Ibidem.

materia validă a s. Eucharistii este pâne de grău, fie dospită, fie azimă. Însă fiindă că biserică orientă folosese după ritulă ei numai pâne dospită, ér cea apusenă numai pâne azimă, și fiindă că s. Eucharistie impune strictă preotulă de ritulă grecesc obligamentulă de a folosi numai pâne dospită, elă nici odată nu pôte folosi azimă, ei dacă vre totuși să o folosescă, va trece la ritulă latină, cândă folosindă „ostia“, va deschide totodată și liturgierulă latină și nu pe celă grecesc. Unde este decă dilema?

6. Pe pag. 90, 91, 92, 93 Hurmuzaki și-a făurită o doctrină proprie despre atribuțiunile Pontificului Romană ca judecătorească supremă în lucrurile de credință și morală, revelate de Dumneđeu: doctrină, care nu se află nici într'ună catechismă, nici într'ună opă de teologie catolică, și apoi din acăsta doctrină falsă face nisce concluziuni și mai false și absurde. Despre Papa, care predică cea mai curată doctrină evangelică cu privire la datorințele domnitorilor și supușilor, ne spune Hurmuzaki, că amenință esistența statelor și guvernelor. Despre Capul s. Eucharistie, care promovă toți ramii de cultură omenescă și luptă pentru ștergerea sclavajului, ne povestese Hurmuzaki, că este dușmanulă culturii și tiranulă omenimii; că elă se face pe sine egală cu Dumneđeu; că și arógă drepturile, cari le are numai domnulă cerurilor; că se sisteză de idolă înaintea umanității încătușate atât psihice câtă și fizice, și că se ridică chiară și preste competiția creatorului: tóte aserțiuni, să mai bibe dicendă calumii, cari este destulă a le indigita, pentru ca ori ce omă cu mîntă și cunoștință de religione să pricepă, că nu au nici ună temei.

Totă acolo ne spune Hurmuzaki, că o dogmă definită din partea bisericii numai atunci are putere obligătoare pentru credincioși, dacă episcopii adună întregă poporulă în conciliu și-lă întrebă, că voesce să primescă acea dogmă ori ba? Și dacă poporulă se declară, că nu-lă place dogma, acăsta nu mai obligă pe nimeni în consciință. Său cu alte cuvinte, Hurmuzaki face întregă poporulă judecătorească supremă în lucrurile de credință. ¹⁾ Față cu acăsta doctrină nu numai catolicii, ci și ortodoxii învață, că biserică este o societate compusă din două clase de membri: mai întâi ierarhia stabilită de Dumneđeu (ierarhia sacră) sau clasa păstorilor, cărora însuși Domnulă le-a încredințat grijea de a păzi divinulă său cuvîntă și le-a dată dreptulă de a-lă esplica și a-lă predica altora; pe urmă clasa turmei, care n'are acelu dreptă, ci trebuie, în materie de religione, să primescă instrucțiunea păstorilor lor și să se servescă de revelațiunea divină sub conducerea loră. ²⁾ Acăsta este doctrina bisericii orientale, esplicată de Mihail (în călugărie Macarie) Bulgacov, care din profesoră a ajunsă Mitropolită ală Moeșiei, și pentru opera, din care amă citată cuvintele de mai sus, a căpătată primulă premiă dela academia de sciințe din Petersburg.

Din cuvintele citate ale părintelă Macarie putemă vedă, că Hurmuzaki cu doctrina sa a trecută în tabăra protopresbiterilor. Elă pentru ca să potă combate catolicismulă, este silită, să atace și principiile fundamentale ale bisericii orientale, și pentru aceea doctrina dîsulă este totă așa de periculosă pentru „ortodoxie“, ca și pentru catolicism.

(Va urmă.)

¹⁾ Die . . . Bischöfe verhalten waren zuvörderst ihren Clerus und ihr Volk formgerecht zu berufen und concilimässig zu befragen . . . widrigen die Gläubigen zur Ablehnung der ohne ihre Einwilligung theils eingeschmuggelten theils eigenmächtig aufgezwungenen Glaubensneuerungen sich vollkommen berechtigt erachten dürften.

²⁾ Veđi: Introdúcere în teologia ortodoxă de Macarie, tradusă cu binecuvîntarea înaltă Preasfințitului Mitropolită Primată D. D. Calinică, de Archimandrită Gerasimă Timușă, doctoră în teologie. Bucuresci 1885 pag. 471 și urm.

Mititelu.

Poveste din Portugalia.

(Continuare)

Conversarea noastră se abătea după câțeva vreme de comunu la o temă, care ne înferbina nițel. Era cestiunea, dacă e mai bine a fi englesu ori portugesu. Ea apăra vitejește pe locuitorii insulei nordice, a căroru tipu cunoscutu ilu și reprezenta în tota înfățișarea sa: era înaltă și sveltă, cu față gingașe și drăgălașe, cu nasu nițel ascuțit și ochi vineți prietinoși, și pe lângă tota ființa sa eterică avea oare ce hotărîtă și poruncitoriu în cuvinte, priviri și mișcări. Eă din contră fiul sudulu ușoraticu, încălțit de rațele sorelui, apăram cu ferbințelă tinerescă drepturile patrioților mei, și deși ne feriamu amândoi de obiectulu celu mai delicat în disputări, adecă de deosebirea confesională, totuși ne spuneam uneori adevărulu în față, câtă între alte împrejurări ași fi dat și primitu pôte și nisce palmi din motivulu ambițiunii naționale vătămăte. Nu ne lipsia deci nici odată obiectulu de conversare, mai alesu pentru că dșora Alice era o fată nu numai cu simțeminte nobile, ci și cu cunoștințe, cari nu le-ai aștepta dela o fată de vrsta ei. Puteai conversa cu ea despre multe și felurite obiecte în chipulu celu mai plăcutu.

Numai astăzi părea că nu prea voia să mergă conversarea. Nici eu nu-mi puteam explica, de ce răspundeam așa de scurtu la întrebările ei și eram așa de neîndemânaticu. Faceam totu altceva, numai nu ceea ce voiam și aveam să facu. Mă apropiasem de dinsa cu dorința de a o înveseli și de a o face părtașă într'unu complotu, care-lu purtam în sufletu. Dar Dumneșelul meu! câtă ce ajunsei la ea, câtă ce schimbaramu câteva cuvinte despre una și alta, mă și părăsi curajulu. Încă nici odată nu mi-am părut așa de uriciosu, așa de — nu puteam, să impun conversării noastre nici unu obiectu.

Dar ea avea ochi de Argus, și pare-mi-se chiaru acela m'au turburat și mi-au răpit curajulu. Ei nu observau numai defectele esterne, — asta mi-o dovedi forma, ce o da gurei sale, clipirea batjocoritoare a ochilor ei și umbra, ce deforma pe o clipă expresiunea trăsăturilor ei celor pline de spirit. Ea privi mai adâncu, până în adânculu inimii.

„Dar ce ai astăzi?” întrebă ea cam batjocoritoriu. „Nici nu te mai cunosc, — imi vine să te privesc de englesu, așa ești de seriosu, de laconicu.”

Lovitura era prea provocătoare. „Întru adevăr, astăzi pare că suntu englesu, — suntu trist, — răspunsei în tonu cam trist, care însă nu era de totu fătăritu.

„Trist? À la bonne heure! Nu sciam, că tristețea încă se cuprinde în conceptulu englesulu!” duse ea ridicându cu resfătare. „Dar după ce o dăci dta, trebuie că e așa. Mie nu-mi place de omenii cei triști, — adause apoi întindându fiesce care vorbă și făcându o față tristă, câtă deodată imi uităi de tristețea mea.

Privii câteva clipe la ea. „Bine,” dusei apoi în tonu hotărîtă, „mie încă nu-mi place de ei. Doresci, dșoră, să-ți declamez o idilă drăgălașă, o istorioră de amori, — o baladă englesescă, o poezie nemțescă? Ori dora doresci altceva?”

Trebuie că tonulu, în care i-am grăit, nu-i convinia. Ea privi la mine cu ochii săi cei mari serioși și îndoindu-se. Începu a mă căi. Mă temeam deja, că ea va rosti

tradiționalulu „shocking”. Elu m'ar fi alungat pentru totdeauna din societatea ei.

Dar se vede, că fața mea nu consuna cu cuvintele mele ușoratic. Ori dora credea, că are să dea cuvintelor mele unu înțelesu, care nici prin minte nu mi-a trecut. Ea tăcea și privia cam confusă la pământu.

Confusiunea ei mă incurajă pe mine. „Întru adevăr, dșoră Alice, am să-ți împărtășesc ceva,” începu mai cutezătoriu, dar se vede că într'unu chipu cam neghiobu, — fața ei drăgălașă inroși. Eă înțelesei, că mi-am greșit calea.

Numai o întorsătură repede putea să ne scotă din încurcătură. Alcum adevărulu se și silia din resputeri a-mi ieși din gură.

„Pentru Dumneșel, dșoră Alice, — am venit, să te rog, ca dta să-mi ajuti într'unu lucru! Te rog, nu-mi denega ajutoriulu!”

Eă grăii așa de rugătoriu, câtă cuvintele mele îi pătrunseră la inimă. Ea își redobândi franchețea. Oftă, ca și cum i-ași fi luat o piatră de pe inimă. „Te rog, spune-mi, ce doresci?” șopti ea cu o privire prietinoasă. Părea ca deșteptată din leșin.

Preumblându-ne încetu pe cărarea grădinei îi povestii istoria, ce o cunoșceți deja, istoria lui Albertu și a Elisei. Într'aceea observai cu bucurie tainică felurite afecte, cari se esprima în fața ei inteligentă. Le esprima une ori și cu cuvinte acum englesesci, acum portugale.

Mai greu mi-a fost a trece preste porumbulu friptu cu mazere verde. Nici acum nu sciu, de unde avusei curajulu de a face acestui ângerașu mărturisirea acosta, — ea trebuia să mă privească de monstru în toate dizele sale. Și întru adevăr, numai purtarea mea de după aceea, pocăința mea și dorința ferbinte de a ajuta sermaniloru miri au făcut, de mi-am redobândit stima ei.

O lacrimă strălucia în ochii ei, — după ce gatasem istoria, ea privi spre ceru, ca și cum ar vedé în aeru pe Mititelu, apoi își plecă privirea la mine, ca și cum ar voi să-mi mulțămescă pentru compătămirea, ce o simțiam față cu una dintre surorile ei mai serace. „Dar ce ai să faci, și în ce chipu să-ți ajutu eu?” întrebă ea.

„Așa cred, că le putem ajuta.”

„Dar cum? — Grăesce! Eă voiți împlini totu, ce doresci dela mine.”

„Atunci rogă pe tatălu dta, să se întrepună la Norris et Cie, ca Albertu să ajungă în locul contabilulu reposat.”

(Va urmă).

Bibliografie.

A apărut cartea intitulată **Călușulu Creștinulu pe calea mântuirii**. Rugăciuni, meditațiuni și învătățuri trebuinciose fiecărui catolicu culesu și traduse de Fr. Iosif M. Malinowski O. M. Conv. Ediț. II. Iași. Stabilimentulu Graficu „Mironu Costin”. 1894. 384 pagine. Octavă mică. Prețulu unui esemplar legat în pânză 3 Lei.

Cartea acosta este foarte folositore, 1. pentru că la noi pe terenulu acesta scrierile, cari ar nutri sufletulu creștinulu lipsescă mai cu totul, eă în locul lor cetitorii, mai virtosu tineretulu, se îndopă cu romane și novele, cari ostenescu fantasia, întunecă mintea, corumpu inima și voința, așită patimele în așa măsură, încatu unulu, după ce a devorat productulu literar al unei inimi putrede și degradate mai josu de trepta animalelor, cu totu dreptulu se pôte asemăna unui călărețu, care avind frnele în gură este condusu elu de calulu său.

2. Fiindu că este de cuprinsu foarte

variatu și instructiv. Ca să vorbim în specialu, suntu în cartea amintită: rugăciuni de dimineță și sară, formule pentru actele de credință, speranță, iubire și părere de rău. Litaniile tuturor sfinților, ale Preacuratei Vergure Maria și ale numelui preadulce Isusu. (Litaniile, mai virtosu ale P. V. Maria și ale dulcelui Isusu, nu suntu altceva, decatu o cunună de atribute adresate Domnulu Isusu și P. Curatei Maicei Sale, dar așa atribute frumoșe, înălțătoare de sufletu și puternice de a stărni iubirea castă în noi, încatu limbi ângeresci ar fi în stare să dăci ceva mai multu, dar cele omenesci nici odată.) Mai departe suntu o mulțime de rugăciuni devote către iubita inimă a lui Isusu, către s. Iosifu și altele. Pe lângă rugăciunile amintite suntu și 31 de meditațiuni pentru fiecare zi din lună, apoi instrucțiuni pentru s. mărturisire, cuminecare, (sunt de mare folosu practic cu cele pentru băeți, cari se cuminecă prima dată,) maslu și celealalte Sacramente.

Atăta, ce privesce folosulu cărții. Mai rămâne să dăcem ceva relativu la persoanele, cari ar pôte-o întrebuința mai cu fructu.

Ce se ține de poporul nostru, care scie ceti, ar pôte-o întrebuința cu mare fructu cetind meditațiunile și rugăciunile cele frumoșe din ea. Ceva greutate ar fi cu privire la posturile și serbările catolicilor de ritulu apusenă, dar greutatea acosta se învinge prin aceea, că despre posturile și serbătorile catolicilor de ritulu grecescu-orientalu și poporul nostru dela sate are diverse cunoștințe. — Este foarte acomodată ca manualu de pietate pentru seminariști. Totu așa de acomodată este pentru preoți, servindu-le de unu ajutoriu mare pentru pregătirea băeților la SS. Sacramente ale Penitenței și Cuminecătorei. Din șirele aceste bine se vede, că desaprobam tare abusulu celu gróznicu de a lăsa mlădizele tinere, ca să îmbetrănescă vișile în ele până se mărită și însoră. Să scie fiesce care păstoriu sufletesc, că ori ce republică puternică a început cu tineretulu, și că parochianu cu frica lui Dumneșel nu va avé până atunci, până cându nu va asuda instruind, mărturisind și cuminecând prunci. Voim noi să scim, cu ce dreptu preoțimea de-a rindulu lipsese de darulu lui Dumneșel pe sufetele acelea tinere. Domnulu într'unu modu deosebitu plăcute și nefatinate de uriciunea vișilor? Să începem odată, căci altmintrelea câmpulu neglesu ne amăresce dizele cu nenumărate acuse și neplăceri alungându-ne chiaru și din parochii. Atăta destulu cu privire la carte.

Lăudăm dragostea autorulu față de Biserică și credincioși și dorim tare, ca cu același zel și pe viitoru să mângăie sufetele insetate după dreptate și frica Domnulu prin traduceri, scrieri originale, mai virtosu din câmpulu acesta: meditațiuni, vieți de ale sfinților, romane și novele caste, instrucțiuni despre perfecțiune și altele, alu căroru fructu e mai durabilu.

Chiaru acum a apărut de sub tipari și se află de vânzare la **tipografia seminariă**

Euchologiu

edițiunea a doua, revădită după originalulu grecescu și îndreptată în modu însemnatu. Formatu 8° mare pe 552 pagine, pe hârtie velină, tipariu frumos în **negru și roșu**. — Prețulu nelegat fl. 2.80, eă legat în piele tare fl. 3.80. ¹⁾

Totu acolo se mai află:

Triodă, crudo fl. 6.50, legat în piele tare și cu copci fl. 10.

Orologeriu, crudo fl. 2.80, legat în piele fl. 3.80.

Apostoleriu, folio, crudo fl. 4.40, legat în piele și cu margini aurite fl. 6.40.

Evangelia dela s. liturgie și inseratâ din ziua întâia a Învierii Domnulu Christosu, în 7 limbi, legat în folio 60 cr.

¹⁾ În Nr. 12 din erore s'a tipăritu prețulu fl. 2.50 și 3.50.

Economie.

Pustiirea gândacilor. Omidele și gândacii cauză primăvara cea mai mare stricăciune pomilor noștri. După ce ne-am curățit de omide pomii și alți arbori din grădini și de pe la vii, trebuie să ne gândim și la pustiirea gândacilor, cari încă despoe arborii de frunze și îi vatema. Precum cețim în „Köztelek”, în comitatul Șopron la inițiativa reuniunii economice de acolo s'au constituit 17 societăți de economi și fabricanți pentru pustiirea sistematică a gândacilor. Societățile acestea rescumpără cu 50 cr. hectolitra de gândaci. Culegerea gândacilor s'a încredințat pruncilor de școală și învățătorilor, dară pot aduna și alții. Ca învățătorii să conducă cu mai mare zel culegerea, s'au pus premii de 5—50 fl. v. a. pentru cel ce vor aduna gândaci mai mulți. Este cunoscut, că gândacii tot la trei ani apar în număr mare. Acum dacă se culeg de timpuriu, când sunt mulți, nu pot depune ouă, și așa în alți treilea an va fi mai mic numărul lor. Ca pustiirea să ducă la rezultatele dorite, trebuie să se culgă în toate comunele. Din gândacii culeși se poate pregăti gunoiu bun, așa că îi aruncăm în o gropă, apoi punem preste ei var și pământ; după ce au putredit gândacii, se scot împreună cu varul și cu pământul folosindu-se după trebuință.

Prețulu gunoiului și alu recoltei mântuite de gândaci merită, ca să concurgă fiece care proprietariu la pustiirea gândacilor.

Mătăsaritul în Ungaria. În anul 1893 s'au cuprins în 2562 comune 66.114 familii cu metăsaritul și au produs 873,439.78 kg de metasă în preț de 1.012,682.73 fl. Industria de metasă din parte-și a dat un câștig de 1.382,984.87 fl.

Cât vin italianu se be în Monarchia noastră? În 1892 s'au importat din Italia 422,381 hectolitre de vin, pe când în 1893 cuantulu s'a duplicat urcându-se la 874,263 hl. În Franța a scădut importulu vinulu italianu în 1893 cu 150 % față cu cel din 1892. Causa marelui import al vinurilor italiene de o parte este pustiirea viilor la noi, ăra de altă parte tacele moderate, ce se lea pentru vinurile de proveniență ita-

liană în urma tratatulu dintre Monarchia noastră și Italia.

Ștergerea rescumpărării decimei pentru vii. Ministrulu de finanțe a dat o ordinațiune, prin care dispune tuturor directorilor de finanțe, ca restanțele din rescumpărarea decimei pentru vii acolo, unde viile sunt pustiite de floxeră, să se ștergă cu totul, de cumva teritoriulu nu este corăspundătoru pentru alte produse. Dacă însă teritoriulu, pe care a fost vie, se pte întrebuința pentru cultivarea altor produse, atunci restanța decimei pentru vii să se reducă proporționat cu scăderea venitulu din teritoriulu respectiv. În ambele casuri esecutiunile, ce ar decurge pentru atari restanțe, să se sisteze.

Vin de pome. Ministrulu de agricultură a făcut probe pentru fabricarea vinulu de pome în părțile nordice ale țerei. Probele au succes bine, ceea l'a îndemnat pe dl ministru, să comande din Franța mai multe mașini de fabricat vinu din pome, și să le pună la dispoziția micilor economi, comunelor și unor reuniuni parte gratuit, parte pentru prețuri de totu moderate.

Cartelă disolvată. Firma comercială Seiffert din Viena a închiat cartelă cu o firmă Hartmann și Connen din Szabadka cu privire la prețulu ouăloru, ce le cumpăra din comitatulu Bács și din comitatele învecinate. Firmele acestea prescria micilor neguțatori, cu ce preț să cumpere ouăle. Pe când mai în tota țara o ladă de ouă se plătesce cu 30—32 fl., cele două firme bune prin agentii sei le plătea numai cu 24—25 fl. Poporul sta uimit și nu-și putea explica, pentru ce a scădut așa tare prețulu ouăloru. Agentii altor firme din Viena, precum și neguțatorii mici, cari nu erau în legătură cu cartelulu, au început, să facă concurență cartelulu și călătorind pe sate au luminat poporul, oferindu-i prețulu convenit pentru ouă. În urma acestora cartelulu s'a disolvat. Este de însemnat, că din Bácska se exportă 4—5 milioane de ouă în câte 1/3 de an. Asotiarile, ce se înființază atât pentru urcarea cât și pentru deprimarea prețurilor, sunt de condamnat. și ori ce specie de cartelă ar trebui oprite prin lege.

Esportulu de ouă alu Ungariei crește din an în an. Cu deosebire sunt cercate

ouăle de proveniență ungară pe piețele engleze, unde în anul trecut s'au vândut 73,977 miji metr. pentru prețulu de 2.800,000 fl. Cu totul s'au importat în Anglia în anul trecut ouă în preț de 38.700.000 fl.

Comerciulu de bucate în România. Pe cum se anunță din București, comerciulu de bucate stagnează. Prețurile sunt de totu reduse. Cu tôte acestea cumpărătorii se abțin de la cumpărare în speranță, că se vor lesni și mai tare bucatele. Se dice, că prețulu grăului și alu săcării ar fi mai mic decât alu ovășulu. În piața Brăilei se oferesce câte 6.85—6.95 lei pentru hl. de grău. În depozitele din țară se află adunate cam la 5—6 milioane miji metrice de cucuruz și grău. În docurile dela Galați sunt depuse pentru esport 66.432 miji metrice grău, 8.995 miji metrice săcară, 8.394 m. m. cucuruz, 21.454 m. m. orđ. Semănăturile în 2/3 părți ale țerei sunt bune, în 1/3 mai slabe.

Posta redacțiunii. G. Birlea, Dragomérfa. De aici vi-se trimite regulat. Binevoii a cerceta la posta din locu.

Editoru și redactoru răspundătoru:
Dr. Victoru Szmigelski.

Nr. 5—1894.

(11) 1—1

Publicare de concursu.

Se escrie prin acestă concursu la unu ajutoriu de 60 fl. destinat pentru o tinăra, ce ar fi aplicată, să învețe croitoria de dame, — eventualu pentru unu tinăru, care ar învâta zidăritulu ori altă meserie.

Doritorii de a obține ajutoriulu acesta au să-și așternă cererile până la 15 Aprilu n. a. c. subscrisei Societăți, alăturându estrasulu de botez, din care să se vadă, că sunt români gr. cat. născuți în Blăși, testimoni scolasticu, prin care să documenteze, că au absolvit cel puținu clasele primare; — ă fetele și documentu, că s'au deprinsu puținu în croitoria la vre-o cusătorasă.

De la consiliulu administrativ alu societății „Concordia” din Blăși la 27 Martie 1894.

Demeter Turcu,
președinte.

Mihailă Rațu,
notariu.

Cu deosebită stimă cutez a încunoscintă pre
Veneratulu Cleru greco-catolicu,
că precum și până acum iaș asupra-mi gătirea de
iconostase, amvone, altare

și alte obiecte de ale instruirii interne a bisericelor, în ce privesce lucrulu de măsari și de sculptori, de colorare respective de marmorisare și de provedere cu icone sante, dimpreună cu aședarea acelor obiecte în fața loculu, precum și renovarea de iconostase cu prețurile cele mai ieftine.

Cu proiecte colorate servescu cu placere.

Iconostasele ridicate de mine în bisericile greco-catolice au câștigat recunoscere deosebită, si tôte mă îndreptățesc la sperarea, că Veneratulu Cleru mă va împărtăși ocașional-minte de prețuita-i încredere. Silința mea se va îndreptă totu-deauna intr'acolo, că și de aci înainte se merită renumele celu bunu, care mi-lam câștigat până acum.

Prin tarifulu de zone dispărându departările, prin acestă capacitatea de concurență mi-sa mărită.

Rogându-mă pentru prețuite comande sum

Oradea-mare, 10 Ian. 1892

cu deosebită stimă

Carolü Müller,

auritoru și fabric. de recnis. biseric.

(6) 7—52

Turnătoria de clopote și de metale a lui **ANTONIU NOVOTNY**

în
(2) 6—26 **Timisióra-Fabrică**

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la preturarea clopotelor stricate, mai departe spre facerea

de clopotiri întregi armonioșe, pe lângă garanță pe mai mulți ani, în fiece care mărime provedute cu adjustări de feru bătutu coustruite spre a întorce clopotele cu ușurință în ori ce parte, fudată ce sunt bătute de o lature, prin ceea ce sunt mântuite de a se strica.

Cu deosebire recomandă de elu inventatele și de mai multe ori premiatele

Glopote patentate găurite,

cari au unu tonu mai intensivu, mai limpede, mai plăcutu și cu vibrare mai voluminoșă decât clopotele turnate după sistemulu vechiu, **cătu unu clopotu patentatu de 300 kg. este egalu în tonu cu unulu de 400 kg.** turnat după sistemulu vechiu.

Mai departe se recomandă spre facerea de scaune de fieru bătutu de sine stătătoare, spre preadjustarea clopotelor bețrâne cu corone de feru bătutu ca și spre turnare de clopote pentru orolage si de tóce din metalu. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna în magazinu.

Prețurile ilustrate se trimittu gratis și franco.

Colecta pentru gimnasiul din Blașiu.

Suma din nrul 13.	fl. 12353.88
<i>Simion Mărincaș adm. par.</i>	
In Bogdana a colectat pre l.	
Nr 257 (Continuare) dela:	
Timofie Bănuț	—30
Tolica Bănuț	—30
Teodor Bănuț	—50
Teodor Barbintă	1.—
Teodor Barbintă	—40
Vasilie Butic	—40
Petre Butic	—40
Gligor Duca	—30
Ignatie Duca	—15
Onuț Ficuț	—40
Samoil Ficuț	—50
Nechită Ficuț	—50
Petre Ficuț	—30
Zaharie Ficuț	—60
Ioan Ficuț	—70
Gavrila Ficuț	1.—
Vasilie Ficuț	—30
Nicolau Ficuț	2.—
Ioan Ficuț	—30
Gligor Ficuț	—50
Arsente Ficuț	—20
Ignatie Ficuț	—25
Miron Ficuț	—20
Timofie Ficuț	—50
Gliga Ficuț	1.—
Sofron Ficuț	1.—
Gavrila Ficuț	—40
Gherasim Ficuț	—60
Tănăsie Bănuț	—70
Gavrila Buțu	—25
Gavrila Fizeșan	—30
Todor Gavriș	—60
Stafie Gavriș	—20
Fane Gavriș	—50
Timofie Gavriș	—50
Iosif Gavriș	—50
Nistor Gavriș	—60
Gligor Gavriș	—40
Nechită Gavriș	—30
Ioan Gavriș	—20
Teodor Huce	—20
Vasile Huce	—43
Simeon Laba	1.—
Dote Pêtruț	—20
Ioan Mărincaș	1.—
David Spătariu	—50
Onciu Mărincaș	—40
Niculae Mangău	—40
Irina Mărincaș	—20
Ștefan Mărincaș	—50
Ionaș Mărincaș	—30
Vasilie Mărincaș	—30
Niculae Mărincaș	—70
Gligor Mărincaș	—70
Simion Mărincaș	—20
Teodor Mărincaș	—40
Petre Rus	—20
Nechită Mărincaș	—30
Ioan Mărincaș	1.—
Anica Mărincaș	—10
Ioan Mărincaș	1.—
Filip Mărincaș	—10
Gligor Mărincaș	—40
Todor Mărincaș	—20
Nicolae Mărincaș	—20
Gherasim Mărincaș	—20
Nistor Mărincaș	—40
Gherasim Mărincaș	—60
George Mărincaș	—60
Ioan Mărincaș	—20
Vêrvora Mărincaș	—15
Vasile Mărincaș	—33
Gavrila Mărincaș	—10
Todor Mărincaș	1.—
Ioan Mărincaș	—20
Miron Mărincaș	—60
Luchian Mărincaș	—65
Cos. Mărincaș și Rav.	1.—
Negran Vasilie	—60
Gligor Pușcaș	—50
Niculae Pușcaș	—40
Gligor Porceli	—30
Mandrona Vlaicu	—20
Gavrila Vlaicu	—40
Vasilie Vlaicu	—30
Constantin Vlaicu	—10

Ioan Vlaicu	—40
Vasilie Tap	—30
Nastasiu Natel	—10
Ilie Poie	—30
N. N.	—40
Gavrila Vlaicu	—50
Gavrila Bănuț	—40
Gregoriu Ficuț	—40
Petru Duca	—40
Gavrila Gavriș	—10
Gavrila Mărincaș	—10
Nicolae Mărincaș	—05
Teodor Mărincaș	—10
Ioan Gavriș	—10
Iosif Mărincaș	—10
Nicolae Gavriș	—10
Nicolae Bănuț	—10
Gavrila Ficuț	—10
Nicolae Negran	—10
Iosif Negrean	—10
Iosif Mărincaș	—20
George Bănuț	—15
George Mărincaș	—10
Mihail Vlaicu	—10
Gavrila Vlaicu	—20
Ioan Mărincaș	—20
Ștefan Ficuț	—40
Iosif Bănuț	—20
Iosif Pușcaș	1.—
Timoteu Ghiran	—10
Stafie Ficuț	—10
Anica Bănuț	—20
Maria Huce	—10
Onița Ghiran	—10
Maria Ficuț	—20
Maria Ficuț	—10
Anica Ficuț	—10
Sofia Mărincaș	—10
Maria Ficuț	—05
Din Fondul cult. tiner.	5.—
Nastasiu Buț	—05
Iosif Mărincaș	—06
Vasilie Labo	—10
Iosif Ficuț	—10
Iosif Buț	—05
Iosif Mărincaș	—05
Teodor Bănuț	—10
Nicolau Mărincaș	—02
Anica Pușcaș	—05
Maria Ficuț	—10
Veronica Barbaut	—10
Anica Bănuț	—10
Anica Mărincaș	—12
Vasilie Mărincaș	—10
Gavrila Ungur	—05
Iosif Mărincaș	—05
Iosif Mărincaș	—04
Iosif Mărincaș	—02
Iosif Gavriș	—06
Iosif Mărincaș	—02
Marian Mărincaș	—05
Anica Labo	—10
Florea Pușcaș	—04
Todosia Vlaicu	—04
Iosif Ficuț	—02
Iosif Mărincaș	—10
Pascu Huce	—02
Ștefan Duca	—02
Anisie Vlaicu	—02
Nastasiu Vlaicu	—06
Anisie Ficuț	—10
Florea Vlaicu	—02
Veronica Câmpian	—06
Anica Mărincaș	—01
Anica Vlaicu	—10
Gavrila Mărincaș	—02
Todor Bănuț	—05
Vasilie Mărincaș	—10
Luchian Mărincaș	—10
Todor Ficuț	—05
Todor Mărincaș	—04
Anica Gavriș	—04
Maria Ficuț	—02
Flôre Mărincaș	—02
Veronica Mărincaș	—02
Anica Fizeșan	—02
Veronica Mărincaș	—02
Anica Ficuț	—02
Flôrea Bănuț	—02
Nastasiu Vlaicu	—02
Maria Aron	—02
Anica Mărincaș	—10

Nastasiu Gavriș	—05
Palaghia Mărincaș	—06
Florica Vlaicu	—10
Maria Gavriș	—10
Anica Ghiran	—10
Florica Negran	—10
Anica Bănuț	—05
Florica Bănuț	—05
Florica Ficuț	—10
Ioaniche Mărincaș	—30
Luchian Ficuț	—20
Luchian Bănuț	—10
Todor Vlaicu	—10
Pamfilie Ficuț	—10
Iosif Mărincaș	—03
Todor Buțu	—05
Todor Mărincaș	—05
Teodor Vlaicu	—06
Teodor Fizeșan	—10
Veronica Mărincaș	—10
Anica Buțu	—10
Anisie Ficuț	—05
Raveca Bănuț	—10
Anica Mărincaș	—05
Florea Buțu	—10
Veronica Gavriș	—10 fl. 100.49
„Patria” institut de credit	
și economii în Blașiu a contribuit fl. 1000.—	
<i>Maximilian G. Codarcea v.</i>	
prot. Pogăcelea a colectat.	
1. Din <i>Săcătul de câmpie</i> pre l.	
Nr. 664 dela:	
Biserica gr. cat.	fl. 2.—
Mihail Vl. Cicudi preot	2.—
Dan Vasilică	—50
Dan Nastasiu	—25
Toma Alexandru	—25
Dan Samoilă	—44
Budian Simion	—28
Șeulean Gavrilă	—30
Muntean Simion	—28
Borșa Todor	—28
Pop Iovu	—28
Mesaroș Ioan	—20
Gabor Alexandru	—20
Ieronim Vlăsa	—14
Recea Rusalină	—10
Călugăr Saveta	—06
Feurdean Iacob	—04 fl. 7.60
2. Din <i>Școlia de câmpie</i> pe l.	
665 dela:	
Iacob Calian	fl. 5.—
Ioan Câmpian	1.—
Alexandru Vârhegyi	2.—
Ioan Moga	2.—
Filon Rece	3.—
Borz George	—60
Maier Iuon I. G.	—50
Moldovan Iacob	—50
Iclândan Ștefan	—50
Moldovan Ștefan	—50
Butnariu Iuon	—30
Runcan Dumitru	—30
Turc George	—30
Borz Todor	—30
Chiorean Iosif	—30
Rus Ioan	—20
Maier Iuon	—20
Florea Iuon	—20
Ormenișan Partenie	—20
Runcan Vasilie	—20
Runcan Gligor	—20
Duma Iacob	—20
Strat Todor	—20
Micușan Vasilie	—20
Vancea Iuon	—20
Vecariu Iuon	—20
Ormenișan Irimie	—17
Ormenișan Mihailă	—14
Pop Petre	—15
Sanda Onisie	—15
Strat Simion	—10
Vancea Ștefan	—10
Feurdean Iacob	—10
Maier Gligor	—10
Rus Iosif	—10
Vecariu Simion	—10
Chiorean Todor	—10
Iosif George	—10
Cizmaș Iuon	—10
Cizmaș Iovu	—10

Adausă la numărul 13 al „Unirii“.

Cizmaș Cosma	—10	
Birlean Gligor	—10	
Duma Iuon	—10	
Pop Iuon	—10	
Boz Achim	—10	
Toma Gligor	—10	
Birlean Iuon	—10	
Velcherean Marie	—10	
Rus George	—10	
Rus Todor	—10	
Bean Todor	—10	
Bean Filiton	—10	
Ormenișan Maxim	—10	
Vecariu Gavrilă	—05	
Vecariu Anton	—05	
Luiergean Gligor	—04	
Feiurdean Iuon	—03	
Vasilii Rus preot	2.62 fl.	25.—
<i>Petru Iacobescu preot în</i>		
<i>Vereshmort a colectat pe l. Nr</i>		
<i>263 dela:</i>		
Petru Iacobescu	2.—	
George Sabo	6.—	
Ioan Oroianu	1.—	
Ioan Metea	1.—	
Georgiu Stoica	1.—	
Vasilie Feneșan	—50	
Nemeș Victor	—50	
Ioan Metea l. Ch.	—50	
Metea Mateiu	—50	
Sanislav Mateiu	1.—	
Ciungan Toma	—50	
Georgiu Cacovan	—50	
Florea Mihailă	—50	
Sanislav Isidor	—50	
Blăjan Tănăsie	—50	
Mureșan Vasilie	—50	
Dobrota Iacob	—50	
Dan Ioan	—50	
Popa Petru	—50	
Mareș George	—50	
Herteg Ștefan	—50	
Barna Ioan	1.—	
Metea Mitru	—50	
Metea Iuonică	—50	
Cacovan Augustin	—50	
Alimpiu Raț	—50	
Vancea Ioan	—40	
Metea Siă l. Arit.	—50	
Păcurariu Luca	—50	
Ciungan Mateiu	—25	
Vancia Iustin	—30	
Hertza Milian	—50	
Metea George	—50	
Metea Tănăsie	—50	
Szab Ioan	1.—	
Păcurariu Ieronim	—50	
Gegeșan Todor	—50	
Cungan Iuon	1.—	
Sanislav George	—50	
Cacovan Vasilie	—50	
Urs Iacob	—25	
Popa Nicolae	—25	
Paul Todor	—40	
Ciungan Mihailă	—25	
Popa Alimp	—25	
Sabo Gligor	—30	
Mareș Emanoil	—50	
Maier Nicolae	1.—	
Dan Ilie	—20	
Florea Ioan	—20	
Păcurariu Vasilie	1.—	
Popa Isidor	—50	
Pușcaș Ilie	—50	
Costea Mihailă	—50	
Copândeian Dumitru	1.—	
Copândeian Ioan	—30	
Ciungan Tănăsie	—30	
Metea Ilisie	—50	
Sanislav Tănăsie	—25	
Vancea Ștefan	1.—	
Șimona Ambrosiu	—50	
Popa George	—25	
Paul Ștefan	—25	
Urs Ioan	—30	
Metea Ispas	—25	
Sanislav Dănilă	—30	
Ioan Martin	—25	
Cacovan Ilie	—20 fl.	41.70
<i>Nicolaș Nilvan avocat în</i>		
<i>Somcuta mare a colectat pe l.</i>		
<i>Nr 95 dela:</i>		

Nicolaș Nilvan adv.	20.—	
Ioan Serb	10.—	
Iosif Papp	5.—	
Basilii Indre	5.—	
Ioan Serb dela popor.		
gr.-cat. din Somcuta		
mare	9.50	
Gavril Dragoș	2.—	
Augustin Dragoș	3.—	
Aua Pogaceaș	1.—	
Ioan Dosa	1.—	
Ludovic Man	2.—	
Vasilii Butean	2.—	
Simion Constantin	1.—	
Vasilii Dragoș	10.—	
Iosif Leményi	1.—	
Teodor Blaga	1.—	
Ioan Bohățel	1.—	
Vasilie Ghița	1.—	
Simion Pintea	1.—	
Iacob Pușcaș	1.—	
Ioan Coza	1.—	
Eliu Bucșa not. în		
Colțirea	5.— fl.	83.50
<i>Bartolomei Baiulescu proto-</i>		
<i>presbiteră în Brașov a colectat</i>		
<i>pe l. Nr 58 dela:</i>		
Bartolomei Baiulescu fl.	5.—	
Dr. George Baiulescu „	2.— fl.	7.—
<i>Ioan Sonea preot în Seplac</i>		
<i>a colectat dela:</i>		
Pop. gr. cat. din Seplac fl.	1.53	
Ioan Sonea preot	2.—	
Maximilian Silași inv. „	—50	
Vasilica Bunea curator „	—40	
Costan Murășan	—20	
Ștefan Horgoș	—50	
Lica Gora	—40	
Ioan Bunea	—10	
Arsinte Oltean	—20 fl.	5.83
<i>Romul S. Orbean preot gr.</i>		
<i>cat. în Iclândeț a colectat dela:</i>		
Romul S. Orbean	5.—	
Basilii Turc	1.—	
Georgiu Murășan	1.—	
Vasilii Voda	—50	
Filon Oltean	—50	
Vasilii Creț	—60	
Dela mai mulți popor. „	4.40 fl.	13.—
<i>Maximilian C. Codarcea v.</i>		
<i>protop. Pogăceleii a colectat pe</i>		
<i>l. Nr 657 din Sân-Mărtinul</i>		
<i>de Câmpie dela:</i>		
Ludovic Bărdosi	15.—	
Andrei Colbasi	1.—	
Cremene Gligor	—20	
Sfiriac Simion	—10	
Sfiriac Vasilică	—05	
Marta Rutia	—05	
Vasilii Man	2.—	
Ștefan Bota	1.— fl.	19.40
<i>Mihail Cinca protop. de</i>		
<i>Madarász a colectat pe l. Nr 119</i>		
<i>1. Din Sz. Zsádány dela:</i>		
Ludovic Rezei coadj. fl.	1.—	
Poporeni	15.— fl.	16.—
<i>2. Din Madarász dela:</i>		
Ludovic Marcuș	1.—	
Poporeni	18.25 fl.	19.25
<i>3. Din Medisa dela:</i>		
Poporeni	3.60 fl.	3.60
<i>4. Din Ruși dela:</i>		
Poporeni	9.— fl.	8.—
<i>Pe lista Nr 112</i>		
<i>1. Din Terebesci dela:</i>		
Poporeni	7.— fl.	7.—
<i>2. Din Hodișa dela:</i>		
Ioan Cinca preot	1.—	
Poporeni	6.50 fl.	7.50
<i>3. Din Gereușa dela:</i>		
Poporeni	4.— fl.	4.—
<i>Pe lista Nr 116</i>		
<i>1. Din Amaț dela:</i>		
Mih. Darabanth preot fl.	1.—	
Credincioșii din Amaț „	3.—	
Dna Dunca preotăsa v. „	1.—	
Ioan Dunca teol. abs. „	—50 fl.	5.50
<i>2. Din Chilia dela:</i>		
Poporeni	2.— fl.	2.—
<i>Nicolaș Maior preot în Vameș-</i>		
<i>Odrheiului a colectat pe l. Nr</i>		
<i>498 dela:</i>		

Nicolaș Maior preot fl.	1.—	
Volumnia Maior	—50	
Ilie Cosma	—10	
Iovu Cosma	—10	
Constantin Oprea	—20	
Mihailă Fărcaș	—15	
Vasilie Suciū	—05	
Vasilie Zolog	—05	
Porfirie Bruslea	—10	
Ioan Fărcaș	—20	
Szász Márton	—10	
Vasilie Radu	—10	
Ilie Laslo Coman	—20	
George Bruslea	—10	
Mihailă Bruslea	—10	
Bruslea George	—10	
Iovu Marcu	—10	
Ioan Laslo Crăciun	—10	
Dela mai mulți popor. „	—65 fl.	4.—
<i>Vasilii Oltean avocat în</i>		
<i>Blașu fl. 50.— fl. 50.—</i>		
<i>Aurel A. Suciū director gimn.</i>		
<i>în Caracal a colectat pe l. Nr</i>		
<i>10 dela:</i>		
Aurel A. Suciū . . . lei	5.—	
I. Popescu dir. de șc. „	10.—	
A. Henteșcu farm. „	20.—	
Th. Niculescu	10.—	
Gr. Căluț	15.—	
S. Marian	10.—	
Aureliu Borgovan	5.—	
Ștefan Caracaj	5.—	
Iancu Ștefanescu	20.—	
S. N. Periețan	5.—	
Constantin Dobiei	5.—	
Iorgu Petrescu	5.—	
X. Y.	1.—	
G. P.	1.—	
A. V.	1.—	
S. Ancovici	1.—	
M. S.	1.—	
Bill	1.—	
A. F.	1.—	
I. D. S.	2.—	
M. P.	1.—	
Dr. Ion Pauca	5.— fl.	63.23
<i>Solomon Haliță profesor în</i>		
<i>Galați a colectat pe l. 49/b dela:</i>		
S. M. Haliță prof. . lei	20.—	
D. V. Cerchez prof. „	5.—	
I. Cetățan prof.	10.—	
N. N.	3.—	
G. P.	1.—	
M. P.	2.—	
Gr. Guțu prof.	4.—	
Adămescu prof.	5.—	
Muntean prof.	10.—	
D. Mardan prof.	5.—	
Ștefan Dobrescu prof. „	2.—	
D. Glindar prof.	2.—	
I. Ladoi inginer	5.— fl.	36.56
Silvia Socol d. Lăscud fl.	2.— fl.	2.—
<i>Ales Dobrescu v. protopopul</i>		
<i>Sebesului a colectat:</i>		
<i>1. Din Spring pe l. Nr 737 dela:</i>		
Petru Cordea paroch fl.	2.—	
Costantin de Colbasi „	2.—	
Cotirlă Zachiu	1.—	
Ved. Rachila Solomon „	1.—	
Aurelia Solomon	1.—	
Salveniū Contor invet. „	1.—	
Rafila Suciū	1.—	
Ioan Pastiu	—25	
Solomon Solomon	—40	
Dela credincioși	3.— fl.	12.65
<i>2. Din Ciugudiu pe l. Nr 724 dela:</i>		
Georgiu Cadar not. . fl.	2.—	
Aug. Deac adj. not. „	1.—	
Ioan E. Magde preot „	2.—	
Simion Brau invet. „	1.—	
Bis. gr. cat.	4.— fl.	10.—
<i>3. Din Ghirbom pe l. Nr 736 dela:</i>		
<i>Nicolaș Mărginean fl. 1.—</i>		
<i>Dela comuna gr. cat.</i>		
din Ghirbom	5.80 fl.	6.80
<i>4. Din Sângatin pe l. Nr 742 dela:</i>		
Alesiu Deac preot . fl.	—50	
Bis. gr. cat.	—50 fl.	1.—
<i>5. Din Drâmbariu pe l. Nr 735 dela:</i>		
Ioan Petrașcu preot fl.	1.— fl.	1.—
<i>Suma fl. 13917.49</i>		